

plantebiologiske Spørgsmaal. Han har i Vinterens Løb i sin Fritid søgt at udvide sine Kundskaber heri samt i rent arktiske Naturforhold, og har for Tiden et Kursus i botanisk Mikroskopi. Han vil i Sommer komme til at lede de praktiske Arbejder udendørs, for at Undertegnendes Tid kan blive mere fri til videnskabelig Gærning.

Endvidere har Stationen 2 faste grønlandske Arbejdere, der tegner til at være støtte og solide og ret intelligente Folk.

Regnskabet over Anvendelsen af Hr. Justitsraad Holcks Gave samt over første Aars Drift kan ikke afsluttes, før jeg har den første Post fra Danmark i Hænde. De oven omtalte Arbejder har nødvendiggjort en Efterbestilling af visse Byggematerialier m. v. som var for sparsomt beregnede første Gang. Ved en Statusopgørelse ifjor Efteraar viste det sig, at Regnskabet fra Danmark vilde afsluttes med en Overskridelse paa Kontoen Bygninger paa ca. 3500 Kr., en Besparelse paa de andre Konti paa ca. 3700 Kr. Her maa dog bemærkes, at Kontoerne Laboratorium og Bibliotek, særlig det første kræver Anvendelse af nogle af de 3700 til Komplettering.

Arbejdet i Grønland har vist sig at være langt dyrere end kalkuleret hjemme fra, hvortil Grunden navnlig har været den, at Begyndelsen blev gjort alt for sent, saa at Arbejdet maatte forceres med store Styrker af Daglejere, hvilket særlig her oppe ikke er nær saa fordelagtigt som naar Arbejdet udføres af færre Folk og saa vidt mulig paa Akkord. Udgifterne til det forløbne Aars Arbejde har derfor overskredet de til Disposition staaende Midler, de i den kommende Sommer vil gøre det ogsaa, om end i langt mindre Grad.

Til Dækning af denne Overskridelse har jeg den store Glæde at kunne meddele, at Hr. Justitsraad Holck for min Afrejse har overdraget mig et Gavebrev paa

5000 Kr., som jeg har Lov at gøre Anvendelse af, hvis Udgifterne til Stationens Rejsning og Montering skulde overskride den af ham tidligere hertil skænkede Sum: 35000 Kr. Den omtalte Overskridelse vil derved forhaabentlig blive fuldt dækket, uden at Bevillingsmyndighederne behøver at ulejliges med den.

Jeg kan kun slutte denne foreløbige Beretning med en fornyet Tak til Hr. Justitsraad Holck for hans store Offervillighed overfor denne Sag.

Endvidere skyldes Tak til alle dem, Stationen er kommen i Berøring med fra dens Afrejse fra Danmark til nu; til Hr. Kapt. Hellstrøm paa „Skaaluren“ og hans Mandskab, til Grønlandsk Handels Overstyrmand Jensen, der fulgte med Skibet som Supercargo, til Hr. Inspektør Daugaard-Jensen for hans store Hjælp ved at lade os benytte hans Bolig uidskrænket og for hans gode Raad ved Valg af Byggeplads, til Hr. Bestyrer H. Petersen for idelig Imødekommenhed og Hjælpsomhed i stort som i smaat, til de danske Haandværkere for deres udholdende Flid og ufortrødne Humør under nye og uvante Arbejdsforhold, omgivne af udøvede Haandlangere, som de ikke forstod, snart i Myggeplage, snart i Frost og Slud; i den mørke Tid, da der maatte arbejdes ved Lys hele Dagen og i Sommertiden, da ikke sjælden Fyraften kom langt efter den „normale“, Tid.

Sidst, men ikke mindst, skyldes den grønlandske Befolkning Tak for dens aldrig svigtende Hjælpsomhed og Imødekommenhed, saa vidt dens Evner tillod det. For Godhavns Befolkning betød Stationens Anlæg saa stort et Plus i Indtægt, at der i denne Vinter ikke er udbetalt en Øre i Fattighjælp, trods megen Sygdom og ikke overdreven heldig Fangst. Distriktets Forstander har paa sine Landsmænds Vegne gentagne Gange udtalt deres Erkendtlighed og lovet, at de altid vil være rede til at imødekomme Stationens Interesser efter bedste Evne.

Fra de dansk-vestindiske Øer.

Af Dr. phil. Th. Mortensen.

I Aaret 1871 indsendte daværende Guvernør ad interim over vore vestindiske Øer, Kammerherre Bille til Regeringen Forslag om at oprette en videnskabelig Station paa St. Thomas. Forslaget blev særdeles vel modtaget af Ministeriet, men førte ikke til noget, vistnok væsentlig fordi der ikke var nogen dansk Natur-

forsker disponibel, som egnede sig til at tage Ledelsen af Stationen, og Sagen gik fuldstændig i Glemme. Kort efter at Salgsforhandlingerne i 1902 var førte til Ende med det — som det forhaabentlig vil vise sig — lykkelige Resultat, at vi beholdt Øerne, fremtraadte Forfatteren af denne Skildring i Forening med Botanikeren

Dr. F. Bergesen med nyt Forslag om at oprette en biologisk Station i Dansk Vestindien. I et Par mindre Artikler¹⁾ paavistes nærmere hvilke talrige og betydningsfulde videnskabelige og praktiske Opgaver, der vilde foreligge for en biologisk Station paa vore Øer. Forslaget blev varmt anbefalet fra alle Sider, men da det vilde medføre ret betydelige Udgifter, mente Ministeriet ikke at kunne optage det foreløbig. Derimod blev jeg opfordret til at rejse ud til Vestindien for selv at anstille Undersøgelser over, hvorvidt der maatte være Mulighed for at ophjælpe og forbedre Fiskerierne ved vore Øer, og jeg rejste da derud i November 1905 og tilbragte henved fire Maaneder derude. Resultatet af mine Undersøgelser var i flere Henseender ret overraskende og ikke ganske i Overensstemmelse med de Forventninger, jeg havde ment at maatte nære paa Grundlag af, hvad der forelaa i Literaturen. De store Rigdomme af videnskabeligt vigtige og yderst interessante Dyreformer, som findes i disse Farvande, viste sig ikke at være saa let tilgængelige som antaget; til Gengæld gjorde Fiskeriforholdene et gunstigere Indtryk end ventet, forsaavidt som det synes utvivlsomt, at der let kan fremkaldes en betydelig Forbedring.

En Skildring af Naturforholdene paa vore vestindiske Øer og i de omgivende Farvande maa begynde med en Omtale af Øernes geografiske Beliggenhed i Forhold til de øvrige Antiller og til de to tilgrænsende Have, Atlanterhavet og det Caraiske Hav.

Et Blik paa Kortet over disse Egne fremkalder uvilkaarlig det Indtryk, at Antillerne oprindelig maa have udgjort en mere sammenhængende Landstrækning²⁾, som har skilt det Caraiske Hav fra Atlanterhavet, ligesom Mellem-Amerika nu skiller det Caraiske Hav fra Stillehavet, om end Adskillelsen har været mindre fuldstændig. Sandsynligvis var Forholdet saaledes endnu i den ældre Del af Tertiærtiden. Men det Caraiske Hav havde dog ikke Karakter af et stort Indhav; Mellem-Amerika var da endnu ikke hævet over Vandets Overflade, ialt Fald kun som enkelte mindre Øer, og det Caraiske Hav var nærmest en stor Bugt

¹⁾ Vestindiens Betydning for dansk Naturforskning (Ny Aarhundrede I, 7, 1904). En Biologisk Station i Dansk Vestindien („Atlanten“ I, 6, 1904).

²⁾ Det mærkelige Forhold, at adskillige af Smaaoerne har ejendommelige Dyre- og Planterarter, som ikke findes andet Steds i Verden, ikke engang paa Naboerne, viser, at det i hvert Tilfælde er overmaade længe siden disse Øer har staaet i Forbindelse med hverandre, og gør det tvivlsomt, om hele Antille-Rækken nogensinde har udgjort en fuldstændig sammenhængende Landstrækning.

af Stillehavet. Henimod Slutningen af Eocentiden synes de mægtige Forandringer at have fundet Sted, som havde til Resultat den nuværende Fordeling af Land og Vand i disse Egne: Mellem-Amerika hævedes over Vandet og adskilte det Caraiske Hav fra Stillehavet, og paa den modsatte Side foregik en Sænkning, saa Atlanterhavet og det Caraiske Hav kom i mere aaben Forbindelse med hinanden.

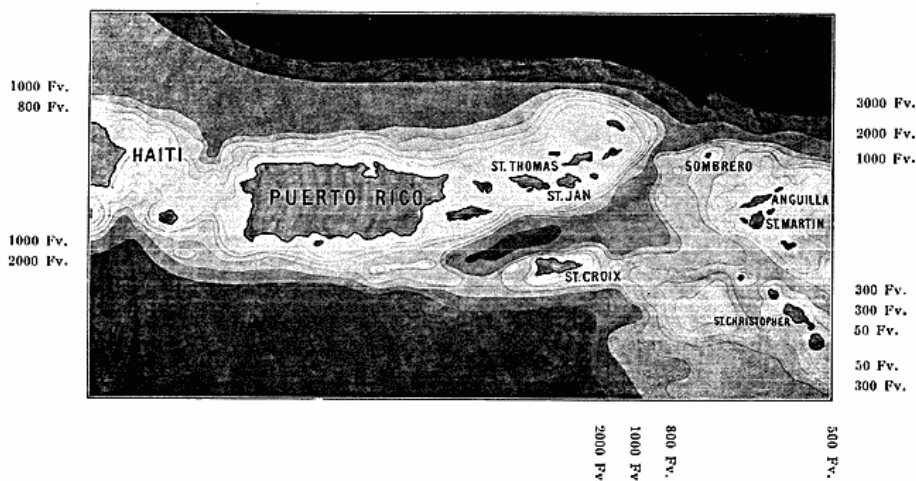
At Udviklingen virkelig er gaaet saaledes for sig, maa man slutte baade af de geologiske og de biologiske Forhold. Jeg skal her kun kort berøre et enkelt biologisk Forhold: den store Overensstemmelse mellem Faunaen i Havene paa begge Sider af Mellem-Amerika. En hel Række Dyre-Arter findes paa begge Sider af Tangen, og af talrige andre Dyreformer findes der Arter, der nøje svarer til hinanden, ja tildels endog er saa nær beslægtede, at hvis man havde dem fra samme Sted, vilde man være tilbøjelig til at anse dem for samme Art. Dette kan næppe forklares paa anden Maade end ved, at det oprindelig var én Art, der var udbredt over hele dette Omraade; ved Tangens Dannelse skiltes saa Artens Individuer i to Grupper, en i Stillehavet og en i det Caraiske Hav. I Tidens Løb har da for nogles Vedkommende de to Grupper forandret sig noget, hver i sin Retning, saa de nu danner særskilte Arter. Men Tiden til deres Omdannelse har ikke været lang nok til at gøre dem til meget udprægede Arter, deres nære Slægtskab er stadig tydeligt, og for andres Vedkommende er der endnu ingen Omdannelse foregaaet. Som Eksempel paa saadanne nærstaaende Arter paa de to Sider af Tangen kan nævnes: Slangestjærnerne *Ophionereis reticulata* (Vestindien) og *triloba* (den pacifiske Kyst); Søpindsvinene *Diadema antillarum* og *mexicanum* — og talrige andre kunde nævnes. Arter, der har holdt sig uforandrede, saa det er umuligt at skelne de pacifiske fra de vestindiske, findes især blandt Bløddyrene og Fiskene, ja blandt de sidste er endog over 30 % af Arterne paa begge Sider af Tangen identiske.

Ogsaa Dybhavsfaunaen paa begge Sider af Tangen viser paafaldende Ligheder, saa den bekendte amerikanske Naturforsker Al. Agassiz endog anser det Caraiske Havs Dybhavsfauna for nærmere beslægtet med Stillehavets end med den atlantiske Dybhavsfauna; denne Mening turde dog næppe kunne staa for en nøjere Prøvelse.

Betragter man et Dybdekort over Farvandet omkring Antillerne, vil man se, at Øerne viser sig som de højeste Toppe af en temmelig smal undersøisk Højderyg. Paa begge Sider af denne Ryg sænker Hav-

bunden sig brat ned til meget store Dybder: c. 2000 Fv. i det Caraibiske Hav og endnu mere i Atlanterhavet; kun henved 20 danske Mil Nord for St. Thomas findes det største Dyb, som kendes i hele Atlanterhavet, nemlig over 4500 Fv. — Men Dybdekortet lærer os tillige, at Øerne hører sammen i naturlige Grupper, adskilte fra de andre Ø-Grupper ved dybt Vand. St. Thomas og St. Jan viser sig saaledes at høre nøje sammen med de andre Jomfru-Øer og Portorico; i Farvandene mellem dem findes ikke større Dybder end højst c. 20 Fv., og en Hævning paa blot 100 Fod vilde forene alle Jomfru-Øerne — men ikke St. Croix — med Portorico til en stor, sammenhængende Landstrækning. Denne naturligt sammenhørende Ø-Gruppe, Porto-

Dybet mellem St. Thomas og St. Croix fortsætter sig ikke umiddelbart over i det Caraibiske Havdyb. Fra St. Croix over mod Portorico strækker sig en undersøisk Ryg, hvor der kun er c. 900 Fv. Dybde, medens der paa begge Sider af Ryggen hurtigt bliver over 2000 Fv. dybt. Denne undersøiske Højderyg er af meget stor Betydning, idet den danner Adskillelsen mellem Atlanterhavets og det Caraibiske Havs dybe Vandlag. De øvre Lag indtil 900 Fv. Dybde har uhindret Forbindelse gennem Porten mellem St. Thomas og St. Croix, det eneste Sted i hele Antille-Rækken, hvor der er saa stor Dybde (dog er der ogsaa i Windward-Strædet (mellem Haiti og Cuba) omtrent 900 Fv.). Det er da kun Atlanterhavets øvre Vandlag, der har kun-

Dybdekort over Farvandene omkring de dansk-vestindiske Øer.

rico—Jomfru-Øerne, adskilles ved det c. 300 Fv. dybe Mona-Stræde fra Haiti, og mod Øst er den ved en Rende paa over 1000 Fv. Dybde skilt fra Sombrero, Anguilla og de øvrige smaa Antiller, idet en Bugt fra det store Atlanterhavs-Dyb skærer sig ind her og fortsætter sig ned langs Jomfru-Øerne, ned imellem St. Thomas og St. Croix, hvor den udvider sig til et stort Bassin med en Dybde af over 2000 Fv. (Kun 1 Kvartmil Nord for Hams Bluff, St. Croix' Nordvestspids, har man endog maalt en Dybde af 3452 Fv.) St. Croix hører saaledes ikke med til Gruppen Portorico—Jomfru-Øerne, og den er heller ikke nøjere forbundet med de Øst derfor liggende Antiller (den nærmeste, Saba, er skilt fra St. Croix' Østende ved Dybder paa omkring 700 Fv.); St. Croix med den nærliggende lille Ø, Buck Island, danner altsaa en lille Gruppe for sig, hvilket ogsaa finder Udtryk i Øens Flora og Fauna.

net komme ind i Caraiberhavet, og at det virkelig er saaledes, viser ogsaa Vandets Temperatur. I Atlanterhavet udenfor Antillerne aftager Vandets Temperatur ned imod Dybet saaledes, at medens den ved Overfladen er c. 26° C., er den ved 2000 Fv. Dybde kun 2°; ved en Dybde af 900 Fv. er den 4½° C. Temperatur-Forskellene paa de større Dybder er kun smaa, som det fremgaar af, at Temperaturen kun synker lidt over en Grad fra 900 til 2000 Fv. Dybde, medens den fra Overfladen til 900 Fv. Dybde synker omtrent 22°; men til Gengæld er de smaa Værdier, det drejer sig om paa de større Dybder, meget konstante, saa man kan vel bruge dem som Grundlag for paalidelige videnskabelige Slutninger. Nu viser det sig, at overalt i det Caraibiske Hav, selv paa de største Dybder, over 2000 Fv., er Temperaturen 4½° C., nøjagtig samme Temperatur, som Vandet har paa 900 Fv. Dybde i

Atlantehavet og paa det dybeste af Ryggen mellem St. Croix og Portorico. — Som Handelsvejen mellem Atlantehavet og det Caraibiske Hav gaar — eller ialt Fald tidligere gik — over St. Thomas, saaledes danner Farvandet mellem St. Thomas og St. Croix den virkelige Forbindelse mellem de to Haves Vande, som iøvrigt kun staar i en ret overfladisk Forbindelse gennem de talrige Sunde, der skiller Smaaøerne fra hverandre. Farvandet mellem vore Øer er i videnskabelig Henseende et af de vigtigste og interessanteste Steder i hele Vestindien og i det hele taget i Troperne. En vel udrustet videnskabelig Station her vil utvivlsomt kunne faa en meget stor Betydning og blive et af Centrene for Forskningen af det tropiske Havs Biologi.

Den, der kommer til St. Thomas med Forventning om at finde en frodig tropisk Natur, som man kunde vente det efter Beliggenheden, vil til en Begyndelse føle sig skuffet, trods det uforlignelig smukke Skue, som Byen med de omgivende Bjerge og Smaa-Øer, Havnen og Havet udenfor frembyder. Ingen Urskov møder Øjet, Bjergene omkring Byen er næsten nøgne, Skoven er ryddet for at give Plads til Græsgange, kun enkelte Træer har faaet Lov at staa hist og her for at give lidt Skygge for Græsset. Kun langs Kløfterne („Guts“), hvor Bækkene løber, naar der er Vand nok til at danne Bække, finder man smaa Skovpartier.

Men den, der ikke er bange for at gøre en lidt anstrængende Spadseretur op over Bjærgryggen til Nordsiden af Øen, behøver ikke at lede længe for at opdage, at der dog findes rig tropisk Skov paa St. Thomas, og da vi nyankomne endnu ikke har lært at frygte Varmen og den brændende Sol, begiver vi os afsted. Forbi smukke Villaer, over hvis Havemure hænger et Væld af hvide, tætblomstrede Slyngplanter, Granatæblebuske, prægtige Hibiscus med deres store røde Blomster med de krusede Kronblade og lange Støvdragere, den straalende Bougainvillea, hvis lange slanke Grene bøjer sig under Vægten af de tætsiddende blaaligrøde Blomster og Blade, vandrer vi opad. I Ud-kanten af Byen ligger en Del Negerhytter, der tildels er meget fattige at se til, med Vægge og Tag lavede af Pakkasselaag o. l.; Negrene vi møder, hilser alle høflig og elskværdig; de fleste bærer en eller anden Byrde paa Hovedet. Nogle sorte Svin, med deres pud-sige Smaagrise, løber gemytlig gryntende om paa Vejen. Langs Vejkanten vokser den mærkelige Bryophyllum, paa hvis tykke, kødfulde Blade der dannes Yngleknopper, og mægtige Agaver og Bromelier med deres Rosetter af lange, tornede Blade. Omkring paa Stenene

springer livlige smaa, graagrønne Firben; de er ikke bange, man kan med nogen Forsigtighed godt faa Lov at røre ved dem, de rejser sig kun saa højt de kan paa deres lave Ben, staar lidt stift i denne Stilling og giver sig saa til at sænke sig og rejse sig „i Armene“, medens deres Farve bliver meget mørkere; og pludselig udspiler de en stor, prægtig farvet Hudfold under Struben, trækker den ind og folder den ud igen — og med et Sæt er de henne paa en Gren for at fange et Insekt. — Blandt Buskene langs Stien lægger vi særlig Mærke til den smukke Tecoma stans, med sine store gule, trompetformede Blomster; mens vi staar og betragter dem, ser vi pludselig en lille sort Skabning hænge svævende foran en af Blomsterne; lige i Øjeblikket ved vi knap, om det er et stort Insekt, eller hvad det er; men idet den lynsnart flytter sig over til en anden Blomst, funkler den som Smaragder og Saphirer, og idet vi betagne opdager, at det er den første Kolibri, vi ser, er den forsvunden.

I Zigzag gaar det opad. Vi kommer over et lille Bækkeleje med en lille Skov af høje, smukke Træer, nogle af dem med Grenene besatte med en Ananasagtig Plante (Tillandsia), med store tætte Bladrosetter. Efter et lille Hvil her i Skyggen fortsætter vi til Toppen af Bjærgryggen, og her maa vi standse for at beundre den herlige Udsigt, mens vi nyder Passatens friske Kølighed. Vi ser nu, hvorledes den Bjærgryg, der løber paa langs gennem Øen, skraaner temmelig brat ned til begge Sider. Paa Sydsiden, næsten som i Bunden af et stort Krater, ligger Byen og Havnen, med de to smaa Øer, Orkan-Øen og Water Island; lidt længere ude ses et Par andre Smaaøer, Buck Island og Frenchmans Cap, og fjærnt i Horisonten, over det blaa Hav, hvor Passaten blæser kraftig nok til at fremkalde anselige, hvidtoppede Bølger, ses St. Croix' Bjerge tegne sig ganske tydelig. Mod Nord ses den store Nordside-Bugt (Magens Bay), gennem hvis klare Vand Bunden skinner ganske tydelig, med store koralbevoksede, mørke Pletter, vekslende med hvide Pletter, hvor den nøgne Sandbund skinner igennem. Lidt udenfor ligger Smaa-Øerne Indre og Ydre Brass og Hans Lollik, og mod Øst ses længere borte Tortola, St. Jan og et Utal af Smaaøer, medens mod Vest de to højeste Toppe, St. Peter og Crown, spærrer for Udsigten til Culebra og Portorico, som ellers let vilde kunne ses herfra.

Efter at have passeret den ret jævne, græsbevoksede Bjærgryg naar vi hen til Nordskrænten og gaar ad en smal og ret stejl Vej ned til Nordside-Bugten, og her finder vi prægtig Skov, saa frodig som man venter det af en tropisk Urskov. Fra et mægtigt

Figentræ udgaar en Vrimmel af tykke Luftredder, der vokser ned i Jorden som falske Stammer. Smukke Viftepalmer vokser i Lysningen langs Vejen, og frodige Slyngplanter væver Træerne ved Vejkanten sammen til en tæt Mur. Gennem tornede Buske og et sammenfiltret Væv af Lianer trænger vi ind til et lille, næsten udtørret Bække, og i en Fordybning finder vi et lille Vandhul omgivet af Bregner og storbladede Philodendrer, der hænger ned over Klipperne. Men lidt længere inde staar en gammel, helt overvokset Ruin — Bevis paa, at det ikke er nogen oprindelig Urskov. Her, som vel paa det allermeste af Øen, har Skoven været ryddet; men Forholdene har her været gunstige nok, til at der igen kunde vokse frodig Skov op, medens ellers store Strækninger er tagne i Besiddelse af det ensformige graa Croton- og Akacie-Krat. — Helt nede i Bunden af Dalen er der en stor gammel Mangrovesump, afgrænset fra Bugten ved et Bælte af Sødrue og andre Strandbuske, og yderst kommer en bred Bræmme af skinnende hvidt Koralstrand, uden Plantevækst. Langt ud strækker Bugten sig med sine lige, næsten parallelle Klippekystrer — kun inderst i Bunden af Bugten er der Sandstrand, langs Siderne gaar Klipperne helt ud i Vandet; Bugten er i Virkeligheden kun en Fjælddal mellem to fremspringende Bjærgpartier; midt udford den ene Kyst ser vi en Flok Pelikaner styrte sig i Vandet over en Fiskestime, der staar her, saa tæt, at den gør Vandet helt sort — og i det fjerne fortøner Atlanterhavet sig med sine skumtoppede Bølger.

Hjemturen gaar unægtelig noget besværligere end Turen ud; men nu henad Aften bliver det ogsaa køligere, og oppe paa Toppen føler vi det nu næsten lidt for køligt til den tynde Tropedragt, og det er helt dejligt at komme om paa den lune Sydside i Læ for Passaten. Og nu gaar det let nedad mod Byen, mens Luften genlyder af en hel Koncert af Græshopper, Cikader og Faarekyllinger, medens en lille Løvfro blander sine klokkerene Toner i det skingre Insektkor. Trætte og udasede naar vi Byen, kaster os i Hotellets Gyngestole og vederkvæger os med en Cocktail, glade over den herlige Tur, men dog saa smaat tænkende, at skal vi gøre den Tur engang til, skal det være til Hest.

Ganske lignende Natur som paa St. Thomas finder man paa St. Jan, kun at her er langt mere Skov, til dels pragtfuld Urskov. En Ridetur fra Cruz Bay til Coral Bay tør vel nok siges at være noget af det skønneste, vore vestindiske Øer kan byde paa. Ganske vidunderlig er Udsigten fra „Bordeaux Hill“ over Coral Bay med dens talrige smaa Bugter og over Tortola og

alle Smaaoerne Øst for St. Jan, et Panorama saa herligt, at man skal lede viden om i Verden, for at finde dets Lige.

Et ganske forskelligt Indtryk gør Naturen paa St. Croix. I mangt og meget minder det om et frugtbart dansk Landskab; de frodige grønne Sukkermarker kunde paa Afstand godt ligne Sædmarker, men de pragtfulde Kokos- og Kongepalmer langs Vejene viser straks Landskabets tropiske Karakter. Spredt over Landet ligger talrige smukke Plantager, der med de omgivende Negerhytter hver udgør en hel lille Landsby; næsten endnu talrigere er dog Ruinerne af de gamle Sukkermøller, og som sørgelige Minder om fordums Herlighed ligger en Mængde maleriske Ruiner af forhenværende Plantager midt imellem frodige Sukkermarker. — Som bekendt er den bjærgrige nordvestlige Del af St. Croix for en stor Del dækket af Skov, medens den ligeledes bjærgrige Østende af Øen beherskes af Croton-Krattet.

At give en mere indgaaende Skildring af Øernes Vegetation kan jeg ikke indlade mig paa, bl. a. fordi mine botaniske Kundskaber er utilstrækkelige dertil. Kun de vigtigste Planteformationer og mest karakteristiske Træer skal omtales i al Korthed.

Paa de Steder paa vore Øer, hvor der er rigtig vel udviklet Skov (Nordsiden af St. Thomas, St. Jan, Nordvestsiden af St. Croix), finder man den tropiske Skovs sædvanlige Karakterer — de mange forskelligartede Træer, Skoven bestaar af, Lianer, Epifyter, Torn-dannelser o. s. v. Berømt er Crequis'et ved Frederikssted, hvor den ejendommelige, likenagtige Plante „Old mans beard“ (*Tillandsia usneoides*) hænger ned fra Grenene som et fint graat Slør, der bevæges yndefuldt af den sagteste Luftning. Den hænger kun løst over Grenene, har hverken Rødder eller Blade, men opsuger Luftens Fugtighed ved Hjælp af de ejendommelig byggede Haar, som dækker Planten, og giver den det graafiltede Udseende. Beslægtede med denne Plante er to andre meget ejendommelige Epifyter; særlig den ene af dem afgiver et meget smukt Skue, hvor den med sine store Bladrosetter i stort Antal dækker Værtplantens Grene. — Noget særlig pragtfuldt Blomsterflor maa man ikke vente, dog er der enkelte overmaade smukt blomstrende Træer og Buske, navnlig en *Cæsalpinia* med prægtige store højrøde Blomsterklaser og den allerede omtalte *Tecoma* stans med de store gule, trompetformede Blomster.

Langs Kysterne er der nogle Steder, som paa Vestkysten af St. Croix, nær Hams Bluff, og ved Fair plain Gut, meget smuk Skov af *Manchinil*, et Træ, der minder ikke saa lidt om Bøgen i Skønhed og Ynde,

men som jo er berygtet og frygtet for sin ætsende Mælkesaft og sine meget giftige Frugter, der iøvrigt ligner smaa Æbler og dufter som disse.

Croton-Krattet, der dækker det meste af St. Croix' Østende og store Strækninger af St. Thomas, bestaar væsentlig af omtrent mands høje, lidt stramt lugtende Buske af flere forskellige Arter, særlig af Slægten Croton (af Vortemælks-Familien), med smaa gulgraa, filtede Blade, hvis tætte Haarlag beskytter Planten mod for stærk Fordampning. Mellem dem gør Akacierne sig bemærkede paa meget indtrængende Maade, tæt besatte, som de er, med store kraftige Torne, som man ikke kan værgе sig for, hvis man forsøger at trænge gennem Krattet uden at have en „Cutlas“ med. Disse Akacier bærer, undtagen i den allertørreste Tid, fine friskgrønne Blade, og smukke, vellugtende, gule Blomster — men selv de dejligst duftende Blomster kan ikke fritage den for at blive karakteriseret som en af de allerbesværligste Ukrudtsbuske, skønt dens tynde Stammer leverer et udmærket Trækul og dens Frugter skal være meget yndede af Kreaturerne. Op over Crotonbuskene rager som mægtige graa Kandelabrer de store Søjlekaktus'er (*Cereus floccosus*), og mellem Sten og Klipper staar de store, friske, grønne Rosetter af Agaven, der med sine pragtfulde Blomsterstande bidrager meget til at oplive dette ellers overordentlig triste Landskab. I Bunden af Krattet vokser en lille Kaktus, der er yderst ubehagelig; dens Stængler er delte i smaa Led, der let knækker af og bliver hængende som Burrer. Den, der engang har prøvet at være i Kast med dem, vil unægtelig finde det forstaaeligt, om Vestindianeren haaner dem, der herhjemme sidder og omhyggelig dyrker noget saa forskrækkeligt Ukrudt som store Rariteter. — Dyrelivet i Croton-Krattet er kun lidt iøjnefaldende; næsten ingen Fugle eller Insekter ses, men ret almindelig hænger et stort, sort Tusindben („Gongolo“) snoet om Grenene, og fastklæbet paa Grenene sidder en lille hvid Snegl, hist og her i Mængde, saa man let kan samle dem i Haandfulde fra de Buske, man naar fra Hesteryggen.

Kommer man fra Croton-Krattet paa St. Croix' Østende over den Højderyg, der skiller Plantagen „Cotton Grove“ fra Lavlandet ved Great Pond, møder Øjet igen en temmelig ensformig, graagrøn Mark, men af en anderledes glædelig Beskaffenhed — Bomuldsmarken! Her ved Plantagen „Great Pond“ har Plantageselskabet med stort Held omskabt et temmelig stort Areal, der indtil for faa Aar siden henlaa „i Busk“, til et frodigt Bomulds-Landskab. Bomuldsplanten (*Gossypium*, af Katost-Familien) er ganske køn, med fligede Blade og store

smukke, gule Blomster, i hvis Bund man altid finder en Mængde smaa Fluor, der synes at spille en Rolle ved Bestøvningen. Den hvide Frøuld, som hænger ud af de aabnede Frøkapsler, virker smukt afvekslende i det ensformige graagrønne — men rent landskabelig set virker Bomuldsmarken langt fra saa smukt som de friskgrønne, frodige Sukkermarker, og i landskabelig Henseende vilde det derfor ikke være nogen Fordel for St. Croix, om Bomulden skulde fortrænge Sukkeret helt. Men selvfølgelig maa det blive de økonomiske Interesser, som det her kommer an paa, og i saa Henseende synes det utvivlsomt, at Bomuldsdyrkningen har udmærkede Chancer.

De Træer, der først falder Nordboen i Øjnene, er Palmerne, der med deres pragtfulde Krone og høje, lige Stamme virker som en af Naturens stilfuldeste Skønheds-Aabenbaringer. Især paa St. Croix er de meget frodige. Langs Landevejen mellem Christiansted og Frederiksted var der, som bekendt, i sin Tid en pragtfuld Palme-Allé; den er nu for en stor Del ødelagt af den sidste Orkan, dog er der endnu nogle meget smukke Partier bevarede, og paa større Strækninger er der plantet unge Palmer. Ogsaa langs flere Biveje er der plantet Kokos-Palmer, som nu staar overmaade smukt. En saadan Allé af unge Kokospalmer, med frodige Sukkermarker til begge Sider er noget af det skønneste, man kan tænke sig. Kokos-Palmen er ubetinget smukkest i sin yngre Alder, naar Stammen endnu ikke er bleven videre høj. Paa de meget gamle Palmer virker Kronen alt for lille i Forhold til den høje Stamme, og hele Planten ligner nærmest en kæmpe-mæssig Kost. — Foruden de to almindelige dyrkede Palmer, Kokos- og Konge-Palmen findes der en vildtvoksende Viftepalme (*Thrinax parviflora*), som baade er meget smuk og nyttig. Dens Blade bruges til Tækning og til at flette Tov af, og Bladstilkene bruges til at lave Fiskeredskaber (pots) af, og skal ogsaa anvendes af Negrene som Tandbørster (hvad jeg dog ikke selv har set). Den vokser kun paa Nordsiden af Øerne, hvor der nogle Steder, som paa Smaa-Øerne Thatch Cay og Congo Cay, findes pragtfulde Bevoksninger, der næsten udelukkende bestaar af denne Palme. Set i nogen Frastand faar disse Palme-Skove et ejendommeligt Præg derved, at Bladene af Passaten bøjes saaledes, at den hvidgraa Underside vender opad.

Ikke alene Palmer finder Anvendelse som Allétræer. Ved Frederiksted er der paa Plantagen „La Grange“ en overordentlig smuk Allé af Mahognitræer, vældige, tætløvede Træer, der i Skønhed kan maales sig med Linden, og i Værdi naturligvis staar langt

højere paa Grund af det udmærkede Ved. Paa St. Thomas er der i Nærheden af Plantagen „Tutu“ en ejendommelig Allé af Terbentin-Træer. Dette Træ udmærker sig ikke ved Skønhed; det har kun faa Blade og smaa, sorte Frugter; men iøvrigt har det den fortræffelige Egenskab, at naar en Gren sættes i Jorden, slaar den næsten straks Rod. Det bruges derfor meget til Gærdestaver, og medens andre Træsorter, der anvendes dertil, meget hurtigt bliver ødelagte af Termitterne og snart maa fornyes, bliver Terbentin-Staverne hurtigt til et levende Hegn.

Langs Landevejene og i Græsmarkerne ses hyppig et Figentræ med uhyre Masser af smaa Luftredder, der er samlede i tætte Bundter som store Koste; endvidere det karakteristiske Kalebastræ, en stor Busk med lange, slanke Grene, tæt besatte med smaa, aflange, friskgrønne Blade, og med de store grønne Frugter, paa Størrelse som et Menneskehoved eller mere, hængende paa Stammen og den nederste Del af Grenene. Men det vilde føre for vidt nærmere at omtale alle de mere karakteristiske Træer og Buske; jeg kan kun nævne nogle faa Eksempler: den slanke, fint grenede, lidt naaletræ-agtige Casuarina, den fintløvede Tamarinde, Mammea-Træet, Mango-Træet, Guava-Træet og — ikke at forglemme — Roserne, der staar i fuldt Flor hele Aaret.

Blandt Frugttræerne er Bananen nok det vigtigste; dens Frugter udgør et meget vigtigt og ganske uundværligt Næringsmiddel. De er adskilligt mere velsmagende end de, man faar her til Lands. Ganske særlig delikat er nogle ganske smaa, gule Bananer, ikke større end en Lillefinger; jeg har dog kun faaet dem paa Portorico, men de skal ogsaa findes paa vore Øer. En dejlig Frugt er ogsaa Mespelen, hvorimod den blandt de indfødte meget ansætte „Soursoap“ næppe vil falde i nogen nyankommens Smag. Derimod er de herlige store, gulgrønne Appelsiner sikre paa at vinde Bifald; de er overordentlig saftige og søde, men staar dog i Kvalitet tilbage for California-Appelsinerne, der er mindst lige saa søde og saftfulde, men dertil langt finere i Kødet og uden Kærner. De Forsøg, der nu gøres, paa at dyrke disse fineste Sorter af Appelsiner vil, om de falder heldig ud, sikkert faa stor Betydning for Øerne. — I det hele taget turde mange af de tropiske Frugter kunne i høj Grad forædles, naar de engang kommer under en lige saa intensiv Kultur som de tempererede Landes Frugtsorter. Ligesom de gamle Romere ikke kunde have nogen Anelse om til hvilken herlig Frugt den almindelige, tarvelige Pære vilde blive udviklet i Tidernes Løb, saaledes kan vi formodentlig ikke fore-

stille os, hvilke herlige Frugter Fremtidens Trope-Frugtavlere vil faa ud af saadanne middelmaadige Frugter som „Soursoap“ o. l.

Dyrelivet kan selvfølgelig ikke være stærkt fremtrædende paa saadanne Smaa-Øer som Jomfru-Øerne, især efter at Naturen er bleven saa stærkt omdannet ved Menneskets Indflydelse. Paa de danske Øer findes af større Vildt kun den virginske Hjort, som er indført. Ogsaa Guldharen (Aguti) skal findes der, ligeledes indført; selv har jeg ikke set den der, og almindelig er den i hvert Fald ikke. — Ret fremtrædende er derimod Fuglelivet. En smuk lille Taarnfalk, „Killi-killi“, ses ofte ligesom hængende højt oppe i Luften, holdende sig paa samme Sted, medens den undersøger, om der er et Bytte at slaa ned efter, paa samme Maade som den her i Landet forekommende Taarnfalk gør det. Gerne sætter den sig i Toppen af høje, fritstaaende Træer, men sjælden faar den Lov at sidde i Fred og Ro. En lille graa Fugl (Tyrannus dominicensis), omtrent saa stor som en Drossel, styrter øjeblikkelig løs paa den, saa snart den kommer i Nærheden, og under livlig Skrigen fra begge Parter maa Falken fortække, mens Sejrherreren under triumferende Skrig, der lyder som „Chicheri“ (saaledes kaldes den ogsaa) vender tilbage til sin Plads paa en høj Gren, hvorfra den kan holde Udkig efter uvelkomne Gæster. Snart er det en af de smukke smaa Hejrer, snart en „Black Witch“, snart en Hund, der maa holde for, og alle maa de vige for den tapre lille stridslystne Fugl, hvis videnskabelige Navn meget passende er „Tyrannus“.

I Krattet langs Vejene ser man overalt en lille brun Due („ground dove“) løbe livligt om paa Jorden; den er aldeles ikke bange og flyver kun et ganske kort Stykke, naar man kommer den nær, sætter sig saa igen paa Jorden og løber videre for snart igen at flyve op og sætte sig paa en lav Gren og vente, til man er passeret. Den er knap større end en Lærke; naar den flyver, viser Vingerne en smuk, brun Farve. Meget almindelig ser man ogsaa en anden Due af Udseende og Størrelse som en Turteldue; dens Røst er ganske ejendommelig, sammenlignes ikke med Urette med den Lyd, der fremkommer, naar man blæser i de store Konkyljer; men den er i en bestemt Melodi: Ofte hører man dem svare hverandre; det kan være i forskellige Tonarter, men Melodien er den samme; dog synes de ikke alle at være lige musikalske, undertiden kan det nemlig være temmelig urent. Endnu et Par større Duearter forekommer, og de afgiver naturligvis en udmærket Jagt. En lille Vagtel var tidligere meget almindelig, men ses nu kun sjælden — Mongusen har udryddet den.

Egentlige Sangfugle er det meget tarvelig bevendt med. Den eneste, der med nogen Ret kan kaldes en Sanger, er en lille gullig Fugl, der især holder sig i Kanten af Mangrovesumpene; den kaldes „vild Kanarie-fugl“. Ellers er Fuglestemmerne mest hæse eller klagende Skrig. — De vidunderlige Kolibrier ser man ikke meget hyppig. De skal kunne ses i Flokke omkring de blomstrende Agaver; men skønt Agaverne var i fuldt Flor, før jeg rejste fra Øerne, har jeg dog aldrig set Kolibrier i Antal omkring dem. Begge de to Arter, der findes paa vore Øer, har jeg set; navnlig den mindste af dem forekom mig at være et af de herligste Syn, jeg har set, naar den funklende som de mest udsøgte Ædelstene holdt sig svævende foran en Blomst. I det hele taget skal Kolibrierne være blevne meget sjældnere i de senere Aar. Det tilskrives dels Orkanen i 1899, som vel nok maa have ødelagt adskillige Fugle; dels faar Mongusen Skyld for at ødelægge Rederne.

Gaar man hen over en Græsmark paa St. Croix, helst hvor der er noget Kral i Nærheden, kan man ikke undgaa at blive opmærksom paa en sort Fugl med en lang Hale; den er omtrent dobbelt saa stor som en Solsort, har temmelig korte Vinger og en lignende Flugt som Skaden. Den holder sig i smaa Flokke, er meget lidt bange, flyver kun et lille Stykke ad Gangen, sætter sig i en Busk og udstøder et ejendommeligt, klagende Skrig. Den kaldes „Black Witch“ (Crotophaga ani), er nærmest beslægtet med Gøgene, og er en af de mærkeligste Fugle, der eksisterer. De bygger i Fællesskab en stor Rede, hvori flere Hunner lægger deres Æg sammen; man har fundet over 150 Æg i en Rede, og de ligger da naturligvis i flere Lag, og med Blade imellen. Hvorledes Æggene udruges, er ikke ganske sikkert, men det paastaas af enkelte Forskere, at flere Hunner skal sidde samtidig paa Reden. Den skal tidligere have været langt almindeligere end nu; Grunden til dens Aftagen er efter den almindelige Mening den, at Mongusen tager Æggene — og en Black Witch-Rede maa jo ogsaa være et vidunderligt Spisekammer for en Mongus.

Medens man ellers i tropiske Lande, i alt Fald til en Begyndelse, faar sin Glæde over Naturens Pragt og Frodighed noget afdæmpet ved Frygten for giftige Slinger og Kryb, saa er der paa vore vestindiske Øer ingen Grund til Ængstelse i saa Henseende. Der er ganske vist Skorpioner og store Skolopendrer, der kan bide ganske føleligt, og der er ogsaa baade Myrer, Hvepse og Sandfluer, som det ikke er rart at komme i Lag med; men Giftslanger findes ikke, og den uskadelige Snog, som tidligere var almindelig, er nu næsten

udryddet af Mongusen. Paa Smaa-Øer, hvor Mongusen ikke findes, er Snogen endnu almindelig. Næsten forsvunden er ogsaa den store Leguan, som tidligere skal have været ret talrig, og var Genstand for Jagt paa Grund af dens hvide, velsmagende Kød. Ogsaa dens Udryddelse skal Mongusen have paa sin Samvittighed.

Mongusen, denne Røver af Kolibrier, Black Witch'er, Slinger, Leguaner, Kyllinger, Skildpaddeæg m. m., er et lille graat Rovdyr af en Maars Størrelse, med røde skinnende Øjne og en lang, noget busket Hale. Den hører til Viverrerne (dens videnskabelige Navn er Herpestes mungo), og dens nærmeste Slægtning er den ægyptiske Faraorotte, der er berømt for at spise Krokodilleæg. Den skal ligesom Pindsvinet have den udmærkede Egenskab at kunne taale Slangegift, og den er en ivrig Fjende af Slinger, som det vil være kendt fra Kiplings smukke lille Fortælling „Rikki-Tikki-Tavi“ i „Junglebogen“. Den hører hjemme i Ostindien, men blev i Begyndelsen af 90'erne indført til Vestindien, for at den skulde udrydde Rotterne, der var blevne saa talrige, at de gjorde betydelig Skade paa Sukkerrorene. Det hjalp vel ogsaa noget, men udryddede blev Rotterne paa ingen Maade, dertil er de for kloge Dyr. De flyttede kun op i Træerne; der bygger de store Reder af Kviste og Blade og løber med største Færdighed op og ned ad Grenene, selv ganske tynde Grene, ikke tykkere end en Finger. Ogsaa op ad Palmestammerne løber de og bygger deres Reder der i Kronerne. Der har de det i Fred og Ro; Mongusen kan vel klatre i Træer, men ikke saa godt, at den tør vove sig ud paa de tynde Grene, og den kan ikke løbe op ad de lige Palmestammer. — Men medens saaledes Rotterne ikke blev udryddede, formerede Mongusen sig meget stærkt og er bleven en ren Landeplage. Hvert Øjeblik ser man den lille Røver fare over Vejen og skjule sig i Buskene, hvorfra man kan se dens ildrøde Øjne skinne imod en. At den har saa godt som udryddet Snogene, er naturligvis ikke saa slemt, men dens Ødelæggelse af Fuglelivet er meget beklageligt, og for Fjerkræavlens volder den meget følelige Tab, idet det næsten er umuligt at opdrætte Kyllinger for den. At den har gjort nogen Nytte, tør jeg vel ikke benægte; men den Skade, den nu gør, er vistnok adskilligt større, saa Resultatet af denne Indførsel af Mongusen er blevet, at man har faaet to Landeplager i Stedet for en. Det turde meget vel være værd at forsøge at udrydde den igen; ifald man satte en Pris paa dens Hoved, vilde det vistnok ret let kunne lade sig gøre. Prisen behøvede næppe at være høj, saa det blev sikkert ikke nogen uoverkommelig

Bekostning. Og man har i alt Fald fra Hawaii Erfaring for, at det kan lade sig gøre med Held.¹⁾ — I det hele taget kan det ikke noksom anbefales at være forsigtig med Indførelsen af Dyr, som skal tjene til at udrydde i Forvejen tilstedeværende skadelige Dyr. Det er noget, der fortjener den omhyggeligste Forundersøgelse fra Kyndiges Side; i alt Fald burde saadanne Foranstaltninger aldrig overlades til privat Initiativ af ukyndige og uansvarlige Personer, selv om deres Hensigter er nok saa gode. Det kommer for let til at gaa ud over hele Landet.

Insektlivet er ret fattigt for et tropisk Land. For den, der har set de lysende Biller i Ostindiens Mangrove-skove og kender Beretningerne om de herlige lysende Insekter i Sydamerikas tropiske Egne, er det især en Skuffelse ikke at finde noget sligt her. Dog er der blandt Insekterne adskillige pragtfulde og iøjnefaldende Former; særlig Sommerfuglene er repræsenterede af flere store, smukke Arter. Meget interessant er en lille Sommerfugl, som jeg iagttog en enkelt Gang paa St. Thomas. Den har i Spidsen af Bagvingerne et Par tynde Forlængelser, der ligner Følehorn, og ved deres Grund sidder et Par sorte Pletter, som ligner Øjne; det ser ganske ud, som Hovedet sad der, og tilmed holder den Bagvingerne i Bevægelse, skiftevis lidt op og ned, saa det ser ud, som den bevægede Følehornene; men Hovedet og de virkelige Følehorn holder den ganske stille og halvt skjulte mellem Forvingerne. Utvivlsomt er dette en Slags Beskyttelse, beregnet paa, at de Dyr, der efterstræber den (formodentlig Firben og Fugle) skal tage fejl af Hovedet og snappe efter Bagvingerne i Stedet for. Ligheden er ialt Fald slaaende.

Blandt Billerne er der ogsaa nogle anseelige Former mest Træbukke. En af disse, en mindre, graa Art (*Stenocorus glabratus* Fabr.) gør en Del Skade paa forskellige Træer og Buske i Haverne. Larven lever i Grenene, men i Stedet for, som ellers Træbukkelarver i Almindelighed gør det, at gnave sig Gange paa langs inde i Veddet, saa gnaver denne Grenen, hvori den lever, helt igennem, saa den knækker af. Meget almindelig kan man se store Grene staa med visne Blade; rører man ved en saadan Gren, knækker den over; kun Barken, der lades urørt af Larven, holdt Grenen fast endnu. Snitfladen er ganske

jævn og glat, og man kan øjeblikkelig kende disse Larvegnav. I Reglen vil man finde Larven i en kort Gang nedenfor Snitfladen, hvor den har lavet sig til at forpupes; undertiden kan man dog ogsaa finde den oven over Snittet — den bærer sig da ad omtrent som Molboen, der savede den Gren af, han selv sad paa.

Paa nøgne, sandede Pletter ved Kysterne finder man Sværme af en stor, smuk, gulgrøn Hveps (Bembex), der med stor Iver graver Reder i Sandet — ofte midt imellem Huller gravede af Krabber. Ligesom den hos os forekommende Art fanger den Fluer for dermed

Termitgange paa en Træstamme. St. Croix.

at fodre sine Larver. Imellem Buskene ses meget almindelig en mindre gulbroget Hveps, der gaar under Navnet „Jack Spaniard“; den skal stikke meget ubehageligt. Vilde Bier findes ogsaa, langt mere iøjnefaldende er dog en stor, sort Bi (*Xylocopa*), der bygger sine Reder i gamle Træstammer eller i Træværket i Husene, idet den med Lethed gennemgnaver Træet med sine stærke Kæber. — Smaa Myrer vrirler overalt, og det kan være vanskelig nok at holde dem borte fra Husene, og især fra Sukkeret. Men de er dog ret uskadelige, hvilket ikke kan siges om Termiterne, der ligeledes er meget talrige. Paa næsten ethvert større Træ ser man deres brune, uregelmæssige, lukkede Gange, og højt oppe i Træerne ser man deres store, brune Reder, byggede af Træsmuld (Ekskrementerne). Aabner man

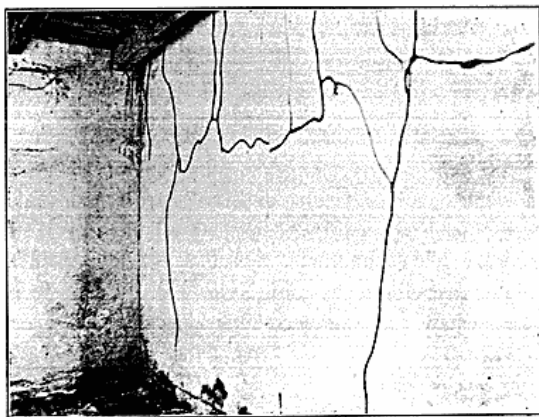
¹⁾ Paa Hawaiian Commercial & Sugar Co.s Plantager paa Øen Maui blev Mongusen noget nær udryddet, og derefter vilde Fasaner og Kalkuner indførte for at optage Kampen mod skadelige Insekter. Høsten blev der langt bedre end paa de andre Øer, hvor Mongusen herskede ubestridt. (Ifølge Hr. Cand. G. Hagemanns Meddelelse.)

en Gang, strømmer Arbejderne ud i uhyre Masser, mens de større Soldater staar paa Vagt omkring Stedet. Hver Arbejder bringer en lille Klump frisk Bygge-

Termitrede i en Mangrovebusk. St. Jan.

materiale, som lægges paa den ødelagte Væg, og i Løbet af kort Tid er Skaden udbedret. Hver Træstamme, der ligger paa Jorden, bliver hurtig fortæret af Termiterne, og er et Træ gaaet ud, bliver det straks

Termitgange paa en Væg. St. Croix.

besat af dem. I Husene gør de ret ofte stor Skade ved at fortære Træværket, saa kun den yderste Skal bliver tilbage, og det hele smuldrer hen, naar man rører derved. Hvor der er Termiter i Husene, vil det

let kunne ses paa de lange, brune Gange, de fører over Væggene for at naa fra det ene Stykke Træværk til det andet, f. Eks. fra Gulv til Loft.

En anden slem Insektplage har Vestindien i Sandfluen. Det er en ganske lille Flue, ikke større end et Fnug; lydløst kommer den og sætter sig paa en, uden at man opdager den. Men hurtig bringer et smerteligt Stik Oplysning om, hvor den har sat sig. Den er saa ivrig optagen af at suge Blod, at man godt kan røre ved den, uden at den flytter sig. Dens Stik efterfølges i Reglen af en mindre Hævelse og ofte af en lille Vandblære. Den findes ved sandede Kyststrækninger, men især i Mangrovesumpene, hvor den kan optræde i store Sværme, der gør Opholdet der aldeles utaaleligt. De Strækninger, hvor den findes i Mængde, er saa godt som uboelige. Mosquito-Net kan ikke gardere for dem, da de er saa smaa, at de gaar igennem Hullet deri — man maatte da lave Nettet af et langt mere tætmasket Stof. — Egentlige Mosquitoer kan ikke siges at være slemme paa vore Øer, men selvfølgelig sover man altid under Mosquito-Net. Malaria og Gul Feber, der som bekendt begge overføres ved Mosquitoer, er heldigvis nu sjældne Gæster paa vore Øer.

Til Landfaunaen maa endnu henregnes et Par Former, som egentlig hører hjemme i Havet, men i alt Fald tilbringer den største Del af deres Liv paa Land, nemlig Landkrabberne og Eremitkrebsene. Overalt ved Kysterne, hvor Bunden er leret og ikke alt for tør, og hvor der er skyggende Træer (især i den inderste Del af Mangrovesumpene), ser man talrige Dynger opkastet Jord, ligesom Muldvarpeskud; paa Toppen af dem ses oftest noget frisk opgravet Dynd, der ved sin mørke Farve stikker stærkt af imod det tørre Dynd, som har ligget oppe i længere Tid. I Toppen af „Krabbeskuddet“ er der et Hul, der fører dybt ned i Jorden. Nærmer man sig meget forsigtig, vil man se en stor rød Krabbe sidde i Hullet; efterhaanden som man kommer nærmere, trækker de sig lydløst og forsigtig ned i Hullet, og gør man en hurtig Bevægelse, forsvinder de alle som et Lyn. At overliste dem om Dagen er næppe muligt; derimod er det let at fange dem om Natten, naar man gaar ud med en Lygte; de bliver da blændede af Lyset og kan let tages med Hænderne. De skal være særdeles velsmagende, men da de spiser af Manchinil-Frugterne, skal de, i den Tid disse findes, være giftige, og man holder dem da altid gaaende i nogen Tid, før man spiser dem.

Medens Krabberne dog stadig holder sig i Nærheden af Vandet, er dette ikke Tilfældet med Eremitkrebsene — „soldier-crabs“, som de kaldes, formodent-

lig efter deres røde Farve, der mindede om den gamle Soldater-Uniform. Man finder dem i Mængde i Skovbunden, i alt Fald flere Hundrede Fod over Havet, i alle Størrelser, fra ganske smaa til saa store, at de knap kan være i de største Sneglehuse af den almindelige „Welk“ (en stor Snegl af Slægten Turbo, som er meget almindelig paa Klipperne lige i Vandskorpen, og som bruges meget til Agn og ogsaa spises noget). I tørt Vejr ligger de (i alt Fald om Dagen) i Skjul under Sten, hvor de kan findes samlede i stort Antal; i fugtigt Vejr kravler de derimod livligt om. Staar man stille, kan man høre en ejendommelig Raslen i Løvet paa Skovbunden af de kravlende „soldier“s; men rører man sig lidt, bliver alt øjeblikkelig stille — „soldier“ne trækker sig ind i deres Hus og ligger ubevægelige, mens deres store, tykke Klosaks lukker for Aabningen saa tæt som det bedste Sneglelaag. At trække dem ud af deres Hus er umuligt; kan man endelig faa fat i Klosaksene eller Benene, smider de dem hellere af, end de lader sig trække ud. Efter hvad der er mig meddelt (af Hr. Andersen paa Loango) skal de paa bestemt Aarstid (August) vandre ned til Vandet for at „vaske“ — aflægge deres Yngel. De kommer ad bestemte Stier og i saadanne Masser, at de kravler ovenpaa hverandre i tykke Lag. Vandet ved Kysterne skal da blive helt tykt af deres Unger. Det er kun Hunnerne, der vandrer ud, Hannerne bliver oppe i „Buskene“. Under disse Vandringer fanges de i Tøndervis og gemmes til Agn til Fiskeredskaberne; de udgør nemlig en ganske fortrinlig Agn, som Fiskene gaar meget ivrig efter. Man fodrer dem med Græs; ogsaa Kaffebrums skal de være meget begærlige efter; naar Fiskerne koger Kaffe paa Stranden, skal Eremitkrebsene samle sig i Hundredevis om det bortkastede Grums.

Det er en Selvfølge, at paa saa smaa Øer som vore kan der ikke findes større Vandløb; det kan kun blive til smaa Bjærgbække, der for største Delen er udtørrede, saa snart det ikke har regnet i længere Tid. Nogle faa af dem har dog Vand altid, selv under længere Tørkeperioder; dette skal f. Eks. gælde et Par Bække paa St. Croix' Nordvestende, nemlig Caledonia-Dalens Bæk og „Jolly Hill Gut“ ved Frederiksted. Man bliver da unægtelig noget forbavset, naar man kommer hen til Bækkejet og ser, at det er ganske tørt, og det skønt det netop har været temmelig regnfuldt i nogen Tid. Bækkejet er fuldt af smaa og større Sten, og de bratte, ujævne Skrænter er tæt bevoksede med Buske og Træer, — men der ses ikke en Draabe Vand, og der har aabenbart ikke været Vand i længere Tid.

Man følger Bækkejet et godt Stykke opad og opdager med et, at Bunden er temmelig fugtig, og i en lille Fordybning staar der virkelig lidt Vand. Efterhaanden som man kommer højere opad, møder man flere smaa Vandhuller, og endelig begynder der at komme lidt rindende Vand. Der bliver stadig mere Vand, jo højere man kommer opad, og oppe ved den meget smukt beliggende Villa „Jolly Hill“ er det en helt anelig Fjældbæk, med smaa Vandfald og hist og her større Vandhuller med henved et Par Alen Vand. Hvor bliver da dette Vand af? Det synker i Jorden! Jordbunden er her temmelig grov, gruset og maa være i høj Grad porøs, saa Vandet optages saa hurtigt deraf, at Bækken under normale Forhold forsvinder helt i Løbet af højst et Par Kilometre. Kun ved stærke Regnskyl kan Bækken fyldes saa stærkt, at Vandet kan naa ned i den nedre Del af Bækkejet og ud i Søen.

Den øvre, vandførende Del af Bækken, huser et ganske ejendommeligt Dyreliv. Flokke af en lille, langstrakt, søvglinsende Fisk, med en mørk Plet ved Hale-roden, farer afsted i vild Flugt, naar man nærmer sig, op imod et større Vandhul eller ind under en udhulet Brink. Det er en Slags Multe („Mullet“, *Agonostomus monticola*), der er meget udbredt over hele Vestindien og den østlige Del af Mexico; den naar en Størrelse af henved en Fods Længde, og skal være særdeles vel-smagende. Den minder i Levevis i høj Grad om Bækkørreden, staar helst ved Foden af smaa Vandfald eller under Brinker og lurar paa Insekter, der føres ned med Strømmen, og ligesom Ørreden springer den udmærket, saa den kan komme op over mindre Vandfald. Utvivlsomt maa dens Føde væsentlig bestaa i Insekter, der falder i Vandet eller sværmer over Vandet; det lavere Dyreliv, der findes i Bækken, er saa fattigt, at det næppe kan spille nogen Rolle ved Ernæringen af en saa betydelig Fiskebestand, tilmed da en Del andre Dyr, som straks skal omtales, er dens Konkurrenter til denne Føde. Men ogsaa Insektlivet synes at være ret fattigt, og disse Fisk maa da utvivlsomt være paa en stadig Sultekur og følgelig vokse meget langsomt. De er da ogsaa overordentlig ivrige til at bide baade paa Orm og Flue, og de vilde, hvis det ikke var saa smaa Bække, utvivlsomt kunne blive Genstand for et lige saa fornøjeligt Fiskeri som Bækkørrederne hos os. Bækkene, hvori de lever, vilde i et mere tempereret Klima være ideale Ørred-Bække, og denne Multe kan da siges at repræsentere Ørreden i Troperne.

Foruden denne Fisk, som ubetinget er den mest fremtrædende af Bækkens Dyreformer, findes der et Par Arter Kutlinger, hvoraf den ene ialtfald naar en

ret betydelig Størrelse, næsten fodlang, og ligeledes skal være særdeles velsmagende. „Sanddigger“ kaldes den, fordi den altid holder sig skjult, tildels nedgravet i Bunden; dens Farve er ganske som Bundens, saa den er særdeles vanskelig at opdage. Endelig finder man Aal i Bækken, ikke talrige, men de kan være ret store. Disse Aal kan naturligvis kun komme op i Bækken i den Tid, Vandet naar ud til Havet. (I en ganske lille Bæk ved „Envy“ paa Sydkysten af St. Croix, som har Udlob direkte i Stranden, har jeg taget en Del Glasaal). Staar man og meder i et af de større Huller i Bækken, overraskes man ikke sjælden ved i Stedet for en Fisk at faa en stor Reje paa Krogen; den har meget lange Klosakse og naar i det hele taget en Størrelse, der for os maa synes ganske abnorm for en Reje, snarere passende for en Hummer. Dens videnskabelige Navn er *Palæmon jamaicensis*¹⁾. Endnu 3 andre, mindre Rejearter findes i Bækken, helst skjulte under Stenene (*Palæmon Faustinus*, med en stor og en lille Klo, *Xiphocaris elongata* Guer. og *Atya occidentalis* Newp.). Den sidstnævnte af disse har korte, kraftige Ben, og dens Klosakse ender med store Haar-duske; den synes at være en gravende Form. Ogsaa en Krabbe (*Epilobocera sinuatifrons* A. Milne Edw.) lever i Bækken. Alt i alt en ganske ejendommelig Fauna, der i Forening med det rige og pragtfulde Planteliv langs Bækken, det forholdsvis rige Fugleliv her, selve Bækkens maleriske Skønhed og højst interessante grad-vise Forsvinden, gør denne Plet til en af de mest tiltrækkende i Vestindiens Natur.

Indsøer findes ikke paa vore Øer og heller ikke noget, der kunde kaldes Sumpstrækninger; kun et enkelt Sted ved Landevejen midt paa St. Croix er der et Par smaa Vandhuller, hvori man til sin Overraskelse ser den smalbladede Dunhammer (*Typha augustifolia*) vokse, samme Art som den her i Landet voksende, i det højeste en egen Varietæt af denne. Ogsaa en smuk Aakande vokser her, og paa Vandet færdes Flokke af en stor, metalskinnende Hvirvler. Men iøvrigt er Dyr-elivet her utvivlsomt meget fattigt.

Langs Kysten findes forskellige Steder, mest paa St. Croix, større eller mindre Vandarealer, „ponds“, adskilte fra Søen ved en smal, lav, skovbevokset Sand-Tange. Ved stærk Storm kan Søen slaa over Tangen og danne en Kanal deri, saa Pond'en kommer i aaben Forbindelse med Søen. Efterhaanden lukkes Kanalen igen, og der kan maaske gaa mange Aar, inden der kommer ny Forbindelse med Havet. Alt Vandet i

¹⁾ Navnene paa alle Krebsdyrene skylder jeg Dr. H. J. Hansen.

Pond'en fordamper da efterhaanden, alle Dyrene dør bort, og Saltet udkrystalliserer paa Bunden („Saltpan-der“ kaldes de ogsaa). Dyr-elivet paa saadanne Steder er derfor i høj Grad forskelligt, alt eftersom der er eller nylig har været Forbindelse med Havet, eller om Pond'en nylig har været udtørret og ikke har været i aaben Forbindelse med Havet siden, men er fyldt af Regnvand. Dette sidste er Tilfældet med den Pond, der findes paa Sandy Point, Sydvestspidsen af St. Croix. Ikke en Fisk lever her, men uendelige Masser af en lille Krabbe (Vinkkrabbe, *Gelasimus*), ejendommelig ved, at Hannens ene Klosaks er bleven uhyre stor, saa stor som hele Kroppen, medens den anden er ganske lille; Hunnens Klosakse er begge smaa. Den holder sig inde ved Bredden og graver her sine Huller i Dyndet, især omkring og under Stene; det opgravede Dynd ligger i smaa Klumper omkring Hullerne, og hvor der er rigtig mange af dem, er Overfladen helt dækket af saadanne Klumper. Hvor de holder til under Stene, finder man Hanner og Hunner hver for sig, ikke begge Køn sammen under samme Sten; derimod findes baade store og smaa sammen af samme Køn.

Bunden af Pond'en er dækket med en omtrent Centimeter-tyk, slimet Skorpe, ovenpaa brunlig, paa Undersiden grønlig; den bestaar formodentlig mest af Diatomeer, Bakterier og blaa-grønne Alger. Omkring paa denne Skorpe færdes Masser af en lille Damtæge (*Corixa*); andre Dyr synes ikke at findes i Vandet — ialt Fald ikke i større Antal — bortset fra de mikroskopiske Dyr, som formodentlig maa findes i den slimede Skorpe paa Bunden. Paa Vandet ses enkelte Hvirv-lere, og en lille graa Tæge holder sig til Smaa-stenene ved Bredden og gør derfra smaa raske Ud-flugter over Vandet. Nogle enkelte smaa Løbebiller ses paa det tørre Dynd ved Bredden, og dermed er Listen udtømt. — I en lille Pond ved Plantagen „Cot-ton Grove“ paa Østenden af St. Croix, hvor der kun var nogle faa Centimeter Vand tilbage, var der ingen saadan slimet Skorpe paa Bunden; det bløde, mørke Dynd var under Vandet ligesom overbroderet af ejen-dommelige Spor, dannede af Skraarækker af smaa Hul-ler, 4 i hver Skraarække; det viste sig at være Krab-berne, der danner disse mærkelige Spor, og da Krab-berne var tilstede i Tusindvis, var det let forstaaeligt, at der saa at sige ikke var en Plet paa Bunden, hvor disse Spor ikke saas.

I den store „Great Pond“ ved Plantagen af samme Navn, paa St. Croix' Sydkyst, var Dyr-elivet adskilligt rigere; her havde der nemlig for kun et Par Maaneder siden været Forbindelse med Havet. Foruden den ved

Bredderne uendelig talrige Vinkekrabbe fandtes her i Pond'en en Del store, grønlig Svømmekrabber (*Callinectes*), som Negerarbejderne paa Bomuldsplantagen holdt af at fange og spise til deres Frokost; endvidere var der en Del store Rejer (*Peneus brasiliensis* Latr.), som ligeledes var Genstand for noget Fiskeri (de fangedes med en Slags Rejehov og solgtes i Christiansted). Forskellige Smaafisk fandtes: Snappere, „Silverfish“, Aal, Flyndre; de skjulte sig gerne i de store, gamle Sneglehuse, som laa rundt om i Ponden, og naar man tog et saadant hurtigt op i Nettet, kunde man være sikker paa at faa et Par smaa Snappere med. Iøvrigt fandtes enkelte smaa, røde Orme i Dyndet, ligeledes nogle faa Myggelarver og enkelte smaa Krebsdyr; men det eneste Dyr, der rigtig syntes at høre hjemme her, var den samme lille Damtæge, *Corixa*, som fandtes i de andre Ponds; den fandtes her i rent utrolige Masser, især mellem det Græs, der voksede i en større Del af Ponden. Ved at stryge Nettet nogle Gange gennem dette Græs, kunde man fange dem i Tusindvis. Dette Dyr, tilligemed Vinkekrabberne, danner Grundlaget for hele det øvrige Dyreliv her, afgiver i alt Fald Næringen for hele den ret store Fiskebestand. Andre Smaadyr fandtes ikke — ingen Muslingekrebs, ingen Vandlopper (*Copepoder*), i det hele taget intet Plankton. Alle saadanne Dyr dræbes utvivlsomt af den stærke Varme og vel ogsaa af den ved Vandets Fordampning stadig stærkere Saltholdighed; de ret talrige Rejer, Fisk og Krabber, som man finder døde paa Bunden, er formodentlig omkomne af samme Grunde. Det kan siges med ret stor Sikkerhed, at efterhaanden vil alle Fiskene, Rejerne og Svømmekrabberne uddø, saa Faunaen her ogsaa tilsidst kun kommer til at bestaa af Vinkekrabber og Damtæger.

I alle lune Bugter og i Laguner, hvor der er stadig Forbindelse med Havel, møder man den for Tropene saa karakteristiske Mangrove-Vegetation: lave, saftiggrønne Træer eller Buske med forskellige, stærkt udprægede, biologiske Ejendommeligheder. Luftrodder, ofte stærkt grenede, udgaar fra Stammen og de større Grene og vokser ned i Dyndet, saa Træet kommer til at staa paa en Mængde „Stammer“ — eller de udgaar fra Rødderne og vokser op i Luften („Aanderødder“); Frøene spirer allerede, mens de hænger paa Moderplanten, saa den unge Plante bliver straks plantet i Dyndet, naar den falder af, idet den lange Kimrod borer sig ned i Dyndet. Bladene er byggede som hos Planter, der vokser paa tørre Steder — et højt paa-faldende Træk, da de netop vokser paa meget fugtige Steder eller endog helt ude i Vandet. (Grunden til

dette ejendommelige Forhold er formodentlig den, at Saltet indvirker paa Rødderne og vanskeliggør Vandoptagelsen).

Den, der har set Mangroven i Ostindien, kan ikke andet end finde den vestindiske Mangrove temmelig ensformig. I Ostindien er det henvend en Snes forskellige Planter, der tilsammen danner Mangroveformationen, og de frembyder en Mængde Ejendommeligheder, som gør denne Mangrove til et af de vidunderligste Plantesamfund, der eksisterer. Særlig den mægtige Udvikling af Aanderødderne og deres mærkelige Former maa gøre et uudsletteligt Indtryk paa den, der har den Lykke at faa det at se. Her i Vestindien er det kun 3 Arter, der hører til den egentlige Mangrove (*Rhizophora mangle*, *Avicennia nitida* og *Laguncularia racemosa*) — Arter, der hver for sig frembyder lige saa interessante biologiske Ejendommeligheder som de ostindiske Mangrove-Arter; men selvfølgelig kan disse 3 Arter ikke frembyde en saadan Formrigdom som de langt talrigere ostindiske Arter.

Medens Mangroveplanterne væsentlig stemmer med de asiatiske, saa er det til Mangroven knyttede Dyreliv meget forskelligt; men her er det ikke saa afgjort, at Prisen tilkommer den ostindiske Mangrove. Hvad der betinger den store Fordel i de to Mangrover, er Tidevandet. I Ostindien er der (— jeg taler her om den siamesiske Mangrove, som jeg selv har set, hvorvidt det allevegne er saaledes, ved jeg ikke —) saa stærkt Tidevand, at hele Mangroven ligger tør ved Lavvande; følgelig kan her kun leve saadanne Dyr, som kan taale at ligge paa tør Bund, udsat for en glødende Sol en hel Dag igennem, eller saadanne, som kan grave sig ned i Dyndet — eller de maa vandre ud med det faldende Vand. Faunaen her bestod da af Vinkekrabber, Eremitkrebs, forskellige Sneglearter og den vidunderlige Fisk, *Periophthalmus*, som hopper saa lystigt omkring paa det tørre Dynd og endog kravler op i Træerne. Mangroverødderne var næsten uden Spor af fastsiddende Dyr, i det højeste med nogle smaa Balaner. I den vestindiske Mangrove (i alt Fald paa vore Øer) mærkes Tidevandet næsten slet ikke, Vandet staar næsten altid i samme Højde; de nedhængende Mangrove-Rødder kan derfor afgive Voksested for en Mængde Plante- og Dyreformer, som ikke kan taale at udsættes for Udtørring og direkte Sol. En vidunderlig rig Fauna, tildels af stor Farvepragt, dækker da ogsaa Mangroverødderne fra Vandskorpen til Bunden. — Mens vi lader Baaden langsomt drive langs Mangrovens Yderkant, betragter vi disse Bevoksninger paa Rødderne. Her finder vi nogle Rødder aldeles overvoksede med

en stor, sort, flad Musling („bad oyster“), i Klynger saa tætte, at det nærmest ligner en kæmpe stor Kogle; de sidder med Kanten ind mod Roden, fasthæftede ved deres Byssustraade; Skallerne selv er ikke fastvoksede, saaledes som det er Tilfældet med Østersen. Paa nogle af Rødderne er denne Musling ganske eneherkende, paa andre er de Muslinger, der sidder dybere nede, overvoksede af røde, gule og brune Skorper af Koloniosopunge. Lidt længere fremme har Rødderne øverst en prægtig Krave af fintgrenede røde og grønne Alger, hvori uendelige Masser af Rejer og smaa Krebsdyr og forskellige Smaafisk opholder sig; forneden sidder store,

„Bad Oyster“ paa en Mangroverod.
St. Jan.

grenede, bløde Svampe af de prægtigste Farver, himmelblaa, røde, hvide, midt imellem dem en stor, kul-sort, glat Søjle, og ind mellem Svampenes Grene slynger en stor, rød Slangestjerne sine lange, tynde, piggede Arme. Den næste Busk har alle sine Rødder overvoksede med bløde, læderagtige Rør, der ligestraks ikke synes særlig beundringsværdige; men vi holder os ganske stille, og vor Taalmodighed belønnes. Ud af et Rør kommer en rødlig-violet Dusk, der straks udfolder sig til en stor Krone, der i Skønhed kan kappes med den fineste Blomst; snart følger flere efter, og i Løbet af kort Tid er hele Roden oversaaet med disse pragtfulde „Blomster“, der i Virkeligheden er Tentakelkrandsen af en Røroarm. („Sea-flowers“ kaldes de med fuld Ret af de indfødte). Rører man ved Roden, forsvinder de alle som et Lyn, og kun de graa, dyndede Rør ses. — Busken ved Siden af har sine Rødder foroven tæt bevoksede af ganske fine Goplepolyper, der omgiver dem som et fint, hvidt Fnug, forneden er de besatte med de tykke, uregelmæssige, hullede, rødbrune Kalkskorper af en Mosdyrkoloni, eller de er ganske tæt bevoksede med de hvide Kalkhuse af en Balan, der utrætteligt sidder og taktfast udspiler og indtrækker sine fine Rankefødder for at fange de Smaadyr, der findes i Vandet; en stor Gren af Busken, der er knækket og har hængt ned i Vandet i nogen Tid, er ogsaa aldeles overvokset af dem. Inde imellem Rødderne ses

Sværme af et lille sort Insekt i hastige Bevægelser tæt over Vandfladen, som hos os Myggesværmen over en lille Dam en smuk Sommeraften. Vi lader Nettet fare ind i Sværmen og faar det op helt sort af smaa Havtæger. De er vingeløse, maa altsaa løbe paa selve Vandfladen, ligesom vore Damtæger (Hydrometra); men deres Bevægelser er saa hurtige, at det ser ud, som de sværmede over Vandet som Myg. — Paa Grenene og Rødderne lidt over Vandet sidder en Snegl, der i Form minder en Del om vore Mosesnegle, og oppe mellem Bladene løber smaa Krabber livligt omkring. Lidt borte sidder et Par smaa hvide Hejrer i Buskene og iagttager os meget nøje, medens en graa Isfugl („Kingfisher“) sidder i en udgaaet Top over dem. I flere af Buskene er der nogle store Røder byggede af Mangrovekviste, nogle af dem med ganske friske Blade, saa de maa være nylig afbrudte. Vi bøjer en Gren med en saadan Rede ned for at se, hvad det er for en Rede; men inden vi naaer den, ser vi 3—4 store Rotter flygte ilsomt ud af den og løbe ned ad de tynde Grene med største Lethed og Sikkerhed. Alle disse store Røder i Mangroven er altsaa Rottereder!

Mangrove-Østers paa en nedhængende Mangrovegren. St. Jan.

Men vi ønsker at trænge helt ind i Bunden af Lagunen for at se, om Dyrelivet paa Mangrove-Rødderne er det samme hele Vejen. Mens Fiskene springer omkring os og farer afsted gennem Vandet ladende en lang Stribe efter sig, haler vi Baaden fremad langs Mangroven. Vandet bliver mere og mere uklart, efterhaanden som vi kommer længere ind; tilsidst er det helt graagrønt og stinker højst ubehageligt. Dyrebevoksningerne paa Mangrove-Rødderne er her langt fattigere, kun en enkelt Form synes at være stærkest udviklet netop her i det stinkende Vand — det er Mangrove-Østersen. Den kan findes i ret betydelig Mængde paa Rødderne og de nedhængende Grene — bogstavelig voksende paa Træer; den skal være en særdeles velmagende og sund Spise, hvilket unægtelig lyder for-

bavsende for den, der har set i dens egenlige Hjem, den inderste, stinkende Del af Mangroven. — Der er ikke videre tiltalende herinde; Stanken bliver næsten uudholdelig, og man begynder uvilkaarlig at tænke paa Malaria og Gul Feber. „Sandfluerne“ sværmer her i Masse; ganske vist kan man knap se dem, men utallige Stik i Ansigtet, paa Halsen, i Ørerne, paa Armene og i det hele taget overalt, hvor de paa nogen Maade kan komme i Berøring med ens Hud, viser tilstrækkelig overbevisende, at de er her. Vi kaster et hurtigt Blik ind gennem den inderste Del af Mangroven og ser, at den dyndede Bund er fuld af Vinkekrabber og, længst inde, af Landkrabbernes store, opgravede Dyndbunker, og skynder os saa ud herfra, ud til den friske Luft og det klare Vand længere ude i Lagunen. Her er heller ikke videre dybt, saa man kan se de store, grove Søjstærner (*Pentaceros*) ligge paa Bunden mellem Havgræs og mærkelige Grønalger (*Penicillus*), der er af Form ganske som en Malerkost. — I den store Lagune paa Sydøstenden af St. Thomas var Bunden paa store Strækninger ligesom brolagt af en Slags store Vandmænd, der laa med Rygsiden nedad og de buskede, brungule Mundarme opad; de bevægede Skivens Rand lidt, men laa ellers ubevægelige. Rev man dem løs fra Bunden, kunde de svømme lidt paa sædvanlig Gøple-Manér, men sank hurtigt til Bunds igen. Imellem dem laa hist og her fodlange, tykke, sorte Søjler, i højeste Grad lignende tykke Blødpølser. — I denne Lagune er Vandet meget klarere end i de andre Laguner og Mangrove-Bugter, idet her er flere (i alt Fald to) Kanaler, hvorigennem det friske Havvand kommer ind; men Dyrelivet paa Mangrove-Rødderne er her ikke nær saa frodig udviklet som i Christiansteds Lagune eller Mangroven i Coral Bay.

Der er ret talrige Fisk i Lagunerne, især „Mullets“ (Multer) og Barracuda'er, og der drives f. Eks. i Christiansteds Lagune endel Fiskeri efter dem. Men den Fisk, der fremfor alle andre Dyr karakteriserer Ostindiens Mangrove, *Periophthalmus*, som hopper omkring paa det tørre Dynd, den mangler fuldstændig i den vestindiske Mangrove. Har man set den ostindiske Mangrove, kan man ikke lade være at føle det som et Savn, at denne morsomme og livlige Fisk ikke her hopper om og retter sine kloge Øjne mod en. Dog findes der ogsaa i Vestindien en lille Fisk, der kan leve paa Land, nemlig en lille Tandkarpe (*Rivulus micropus*), kun henvend en Tomme lang og derfor meget lidt iøjnefaldende. Selv har jeg ikke fundet den, men Mag. Raunkjær fandt nogle Eksemplarer af den paa St. Jan i en gammel Mangroveskov ved Store Cruzbay.

Paa St. Thomas og St. Jan gaar Klipperne de fleste Steder helt ud til Søen og gør Kysten stejl og utilgængelig; kun i Bunden af Bugterne er Kysten lav, og Stranden dannes her næsten udelukkende af rent hvidt Koralsand. Et enkelt Sted, paa den lille Ø Looango, findes en udpræget Rullestens-Strand. St. Croix' Kyst er for største Delen lav Sandstrand, smukkest paa Sydvestpynten, Sandy Point. Sandet, der næsten udelukkende bestaar af smaa Koralslumper, er meget hvidt, og i den glødende Sol udstraaler det et saa stærkt og intensivt Lys, at man uvilkaarlig kniber Øjnene sammen, hvis man ikke har mørke Briller paa. — Med en tæt grøn Mur, væsentlig bestaaende af den karakteristiske Sodrue (*Coccoloba*) med de runde, modsatte Blade, saa store som Tallerkener, grænser Skoven eller Krattet op til den nøgne Strandbred. Fra Randen af Krattet skyder en Slags Snerle (*Ipomœa pes capræ*) sine favnelange Ranker ud over det nøgne Sand imod den yderste, skraanende Flade, hvor Bølgerne stadig slikker opad. Dens store kødede, saftiggrønne Blade og smukke røde Blomster staar meget smukt paa den hvide Sandbund, og ved de talrige Smaarødder, der udgaar fra Bladfæsterne, bidrager den stærkt til at holde Sandet sammen, saa den forener baade Skønhed og Nytte. I Mellemrummene mellem Rankerne, der efterhaanden krydser hverandre i alle Retninger vokser Strandrøddike og enkelte andre Planter, alle med tykke, kødfulde Blade. — Som det kun er nogle faa, men ejendommelige Plantearter, der hører hjemme paa Sandstranden, saaledes ogsaa Dyrene. Gaar man henover det nøgne, tørre Sand, ser man ligesom smaa Skygger fare hen over Sandet; følger man en af dem nøje med Øjnene, vil man se den smutte ned i et Hul, hvor der ligger noget nylig opgravet Sand ved Siden. Forsigtig nærmer vi os og slaar Haanden hurtigt ned over Hullet, og i det sammenpressede Sand opdager vi da en lille hvidgraa Krabbe; dens Farve falder saa nøje sammen med Sandets, at det næsten er umuligt at skelne den derfra, og dens fænomene Hurtighed gør det endnu vanskeligere at opdage den. Selv efter at man har set, hvad det er, har man stor Møje med at opfatte, at det er en Krabbe, naar den farer hen over Sandet.

Hvor Sandet nylig har været vædet af Bølgerne, kan det paa større eller mindre Pletter være lidt op-rodet og overstrøet med smaa Klumper Sand; det ser næsten ud, som der var strøet Sukker paa. Ved nøje Eftersyn ser man, at det er en lille Rovbille (*Bledius*) og dens Larve, der saaledes roder Sandet op; formodentlig lever den af de Smaadyr, som skylles op med Bølgerne og bliver liggende tilbage paa Stranden. Mens

vi staar og ser paa dette, faar vi Øje paa en lille død Fisk, der skyller op og bliver liggende; men pludselig er den forsvunden, uden at vi rigtig har set, hvordan det gik til. Der kommer en Bølge og skyller lidt højere op, og idet den trækker sig tilbage, kommer Fisken tilsyne i Sandet, allerede halvt fortæret og omgivet af en Bunke smaa, krabbelignende Skabninger med korte, brede Ben og af ganske samme Farve som det fugtige Sand. I et Øjeblik har de gravet sig helt ned i Sandet og ført Fisken med sig. Med Nettet graver vi ned i Sandet, hvor de forsvandt, og faar fat i Dyrene, en Slags ejendommelige, flade Krabber (Remipes), der af Vestindianerne ganske betegnende kaldes „Sea-cockroach“. — Naar vi dernæst har omtalt nogle smaa, tykke, hvide Krebsdyr, som hopper omkring paa Sandet her, ligesom paa vore Kyster, er vi færdige med det til Sandstranden knyttede Dyreliv. Dog, der ser vi nogle mærkelige brede Spor i Sandet; det er, som to Rækker store Huller var skovlede i Sandet, og midt imellem dem er slæbt noget tungt. Helt oppe ved Buskene er der rodet dygtig op i Sandet, og saa gaar Sporet videre ud imod Vandet igen. Det er en Havskildpadde, som har været oppe her for at søge sig en Plads til at lægge sine Æg — foreløbig dog kun en Rekognosceringstur. Men Negrene, der er med, lover sig selv, at her skal de passe paa i de følgende Nætter; her bliver noget at fortjene: først alle Skildpaddens Æg og saa Dyret selv, Sporet viser nemlig, at det maa være et stort Dyr, adskillige Dollars værd.

En Række langstrakte Smaaøer (Thatch Cay, Senio (eller Mingo) Cay, Grass Cay, Loango og Congo Cay) strækker sig fra St. Thomas til St. Jan, kun adskilte ved ganske smalle, men dybe Løb, hvori der gaar en rivende Strøm. Disse Øer, der skærmer Sundet imellem St. Thomas og St. Jan mod Atlanterhavets Vælde og gør hele dette Farvand til en vidunderlig stor Have, er alle af samme Form: paa Sydsiden jævnt skraanende ned mod Vandet, med let tilgængelig, mest sandet Strand, og skovbevoksede til Toppen (undtagen Grass Cay); men Nordsiden er en lodret Klippevæg, flere Hundrede Fod høj. Det er ganske betagende at sejle Nord for disse Øer og se Bølgerne brydes mod de stejle Klippevægge og sende Skummet næsten til Toppen. Selv om det er stille, kan det være farligt at komme for nær; der kan pludselig komme Grundso, mægtige Dønninger, der kommer rullende ind fra Atlanterhavet, som Budskab om Storme, der har raset langt Nord paa. Men paa den lave Østende af Congo-Cay, en stor nøgen Klippeflade (— hvor der forøvrigt

findes nogle ældgamle caraibiske Figurer indhuggede i Stenen —) kan man staa og paa nært Hold betragte Grundsoens Brydning mod Klippevæggen. Naar Søen trækker sig tilbage, ser vi, at Klippen under Vandfladen er dybt udhulet; uendelige Masser af Balaner overklæder Klippen, og fra deres Skaller risler Vandet ned i Straaler, der skinner som Sølv i Aftensolen. Med et Brag som af en vældig Eksplosion vælter Grundsoen ind under Klippen, og de efterfølgende Vandmasser taarner sig højt op langs den stejle Væg. Man trækker sig uvilkaarlig noget tilbage fra Klipperanden, synes næsten man kan mærke Klippen ryste, og forestiller sig, hvorledes hele den uhyre overhængende Klippemur engang vil styrte i Havet. Sikkert vil det først ske i en meget fjærr Fremtid, hvis alene Havets

Caraibisk Figur paa en Klippeflade.
Congo Cay.

Udhulen skal bevirke det, men kom der et Jordskælv som det, hvorom de nægtige løsrevne Klippeblokke paa Øen bærer Vidne, vilde et Øjeblik kunne bringe den hele Klippevæg til at styrte i Havet.

Hvor Klippekysten er mindre stejl og utilgængelig, finder man et ganske ejendommeligt Dyr- og Planteliv. Klippen er nøgen saa højt op, som Bølgerne gaar; ovenfor denne Linje begynder Vegetationen. Forskellige Kaktus-Arter, især den ejendommelige store Tøndekaktus (*Melocactus communis*) med de smaa, højrøde Bær i den brune, knudeformede Top, Agaver og Franchipanten (*Plumiera alba*) med sine tykke Grenskud, der staar helt nøgne eller i Spidsen bærer en Dusk lange, smalle Blade og smukke, hvide Blomster, danner de mest fremtrædende Bestanddele. Iøvrigt kan mange forskellige Slags Skovtræer findes helt ude paa Klipperanden; paa Steder, hvor Passaten har fri Adgang, er de ganske skraat afskaarne i Toppen, eller ligefrem kryber langs Klippen. Passaten virker her aldeles som Vestenvinden hos os. — Blandt de Dyr, der hører

hjemme paa Klippekystrer, vil man først bemærke en lille, smuk, hvid Snegl, der sidder paa Klippen lige oppe fra Vegetationsgrænsen helt ned til Vandlinjen. Hvor Vandet stadig sprøjter over, sidder en stor Skallus, med en bred, fløjlsagtig brun Rand og hvide Rygplader; endvidere en stor Art Albuskæl (*Patella*) og forskellige mindre Arter, for det meste overgroede med en rød, skorpeagtig Kalkalge, og flere Sneglearter — alle klæbende sig ved deres brede Fodskive til Klippen, over hvis Flade de glider langsomt frem, mens de med deres Raspetunge afgraver de smaa Alger, der udgør deres Næring. Naar de saaledes kryber langsomt afsted, kan man ved forsigtig at stikke en Kniv ind under dem let løsne dem fra Klippen; men rører man først ved dem, suger de sig saa fast til Klippen, at det er umuligt at faa dem af uden at beskadige dem. Selvfølgelig er denne Evne til at suge sig fast nødvendig for Dyr, der lever slige Steder, ellers vilde de blive skyllede bort af Søen. Et Dyr er der dog, som gør en Undtagelse for denne Regel. — Vi har medbragt nogle Smaafisk til Agn for at fiske lidt her fra Klippen og lagt dem paa Stenen ved Siden af os; mens vi sidder roligt og passer Fiskeriet, ser vi pludselig en stor, rødbrøget Krabbe komme op over Klippens Rand og betragte os opmærksomt med sine lange Stilkøjne. Lydløst og forsigtig nærmer den sig, ligesom paa Taaspidserne, med Kroppen løftet højt paa de lange, tynde Ben, griber en af Fiskene med sine Klosakse og begynder ivrigt at fortære den; vi kommer til at gøre en Bevægelse, og som et Lyn farer den afsted hen over Klippen, ned i en Klipperevne, hvor den i Sikkerhed kan fortære Fisken, som den godt huskede at faa med i Skyndingen. At forsøge at fange den er haabløst, saa hurtig og behændig er den; men binder man en lille Fisk i en tynd Traad paa en Stang og holder hen til den, kan man, mens den er optagen af at spise Fisken, faa snoet Traaden om dens Ben, og pludselig spræller den da rasende, men hjælpeløs i Luften. Denne smukke, livlige Krabbe (*Grapsus pictus* M. Edw. er dens Navn) udgør det oplivende Element blandt Klippens andre ejendommelige, men lidet bevægelige Beboere. Ved sin store Hurtighed og Behændighed undgaar den let at blive skyllet bort af Bølgerne, og bliver Søen for kraftig, kan den let finde et sikkert Tilflugtsted under en Klippeblok eller i en Revne i Klippen.

I de større eller mindre Fordybninger i Klipperne, hvor Vand kan blive staaende, rører sig ogsaa et ganske ejendommeligt Dyreliv. Helt oppe, hvor Bølgerne i Reglen ikke naar op, er det Ferskvand, der staar i

Hullerne — tidligere Beboernes eneste Vandreservoirer paa de smaa Øer. Paa Bunden af saadanne Huller er der ofte en tyk, grøn, grødet Masse af Smaa-Alger; det udgør Næringsbunden for en Mængde smaa Muslingekrebs. Endvidere findes her en Del Myggelarver og Vandtæger (*Corixa*), ligeledes enkelte Guldsmedelarver, der lever af Myggelarverne. Endelig kan man finde nogle Klumper af Snegleæg, formodentlig af den hvide Snegl, der er saa almindelig paa Klipperne — og dermed er Fauna'en udtømt, bortset fra de mikroskopiske Smaadyr, som utvivlsomt vil findes i Algemassen paa Bunden.

Længere nede, hvor Søen jævnlig slaar op, er det naturligvis Saltvand, der fylder Hullerne. I ganske smaa Fordybninger findes intet Dyr- eller Planteliv; Vandet fordamper der saa hurtig, at Saltet udkrystalliserer — det udkrystalliserede Salt kan endog danne en hel sammenhængende Skorpe, ligesom Is paa Vandet. De store Huller, hvor Vandet stadig fornyes af de overskyllende Bølger, huser derimod et rigt Dyr- og Planteliv. Forskellige smaa, nydelige Fisk holder til her, én smukt gul, med mørke Tværbaand, en anden smukt blaa; men især en lille, graa Kutling hører hjemme her. Med største Opmærksomhed vogter den paa hvert lille Dyr, der føres ind af Bølgerne, for at snappe det. Rører man med Haanden op imellem Smaastene og Sand paa Bunden, holder den sig uforædlet tæt ved for øjeblikkelig at snappe hvert Dyr, der hvirvles op fra Bunden. At den ivrig bider paa Krog, næsten ligegyldig hvad Madding der er paa, er næsten en Selvfølge. Mellem Stenene paa Bunden skjuler sig ofte temmelig store Muræner (en Slags store, brogede eller sorte Aaleformer, der her kaldes „Conger“-Eel), ja selv Blæksprutter kan findes herinde. Store Orme med buskede Gæller og ejendommelige, skøre Børster, der meget let knækker af og bliver siddende i Huden, naar man tager paa Dyret („Sea-Centipede“ kaldes de; det videnskabelige Navn er *Amphinome*), kravler om mellem Stenene paa Bunden og i Sandet og mellem Smaastenene skjuler sig forskellige smukke smaa Krabber (*Xantho denticulatus* White, i Reglen smukt rødplet, forskellige Arter af Slægten *Panopeus*, med røde Klosakse o. a.), Slangestjærner (*Ophioderma* o. a.); smaa Koraller og Søanemoner og smaa skorpeformede, rødlig Kalkalger dækker Oversiden af Stenene, medens Undersiden er besat med smaa, nydelig skulpterede Balaner (*Chtamalus*), smukke Svampe og smaa røde Urdyr (*Polysira*). Men fremfor alt lægger man Mærke til de aflange, sorte eller brunlige Sopiindsvin (*Echinometra*), der undertiden næsten dækker Bunden. Det

Spørgsmaal, der uvilkaarlig paatrænger sig ved Synet af et saa rigt Dyreliv i et saa lille Vandhul, er: hvad de lever af. For Fiskenes Vedkommende kan der ikke være Tvivl om, at det maa være, hvad der skyller ind fra Søen, og har man engang set, hvorledes Vandet kan være ligefrem tykt af Smaafisk, vil man forstaa, at det i alt Fald til Tider ikke er saa ganske lidt, der skyller ind. Søpindsvinene synes væsenlig at maatte nøjes med at gnave af de smaa skorpeformede Kalkalger, der overlæder alle Sten paa Bunden og Hullets Vægge, saa højt som Vandet naaer op. Alt i alt er det dog sikkert en meget smal Kost, disse Dyr kan skaffe sig. — Endnu en meget ejendommelig Organisme træffes i saadanne Klippepytter; i Revner paa Bunden finder man ikke sjælden tykke, slimede Puder af en svag lys brunlig Farve, undertiden næsten saa store som en Haandflade og tommetykke. Det ligner nærmest en Svamp, men ved nøjere Undersøgelse har det vist sig at være en stor Koloni af Traad-Bakterier, med en stærk Slimudskildning omkring de enkelte Traade — vistnok den største Bakterie-Form, der hidtil kendes.¹⁾

Helt nede ved Vandlinjen er Klipperne, især inde i Spalter og Hulninger, overlædt med forskellige Dyr — snart en tæt, brun Beklædning af store, smukke Søanemoner, snart et fint, grønt, ligesom tærnet Tæppe af Læderkoral (Zoanthus), forskellige Sneglearter, især en stor graa, „Welk“, der bruges meget som Agn og ogsaa spises; andre Steder dækkes Klipperne af et gult Overtræk af Milleporer, der hist og her hæver sig til smaa, grenede, koralagtige Buske, og hvad Plads der levnes mellem disse, indtages af den paa alle de mere udsatte Klippekyster næsten eneherkende Balan (Tetracrita porosa). Paa Stenene paa lavt Vand paa de mere beskyttede Steder sidder tætte Puder af smukke røde og grønne Alger, paa Bunden imellem Stenene sidder Rørorme („Sea-flowers“) med deres pragtfulde Tentakelkrone, og store hvide Søpindsvin (Tripneustes esculentus, den Slags, der spises paa Barbados og andre Steder, og ogsaa lidt paa vore Øer) kravler omkring, dækkede af Smaasten, Tangstumper o. l., som de fastholder paa Rygsiden med deres Sugefodder — utvivlsomt en Slags Beskyttelse, der skal gøre dem mindre lette at opdage. — Den, der har set Klippekyster ved det indiske Hav, vil dog savne et Dyr her, Klippe-Østersen. I Ostindien er alle Klippekyster i Vandlinjen beklædt med en tyk, hvid Brømme af Østers, der i uendelige Masser sidder ovenpaa hverandre. Her i Vestindien findes de ikke; kun hist og her er Smaastene paa Strandbredden overlædt af en lille Østersart; men den spiller absolut

¹⁾ Undersøgt af Dr. Kolderup-Rosenvinge.

ingen Rolle for Kystens Udseende, og langt mindre har den økonomisk Betydning som Fødemiddel. Det turde vel være værd at overveje, om man ikke burde forsøge at indføre den ostindiske Klippeøsters, der udgør et fortrinligt og velmagende Næringsmiddel og formentlig ogsaa vilde kunde faa økonomisk Betydning i Vestindien. Den vilde i alt Fald ikke komme til at optage Pladsen for andre økonomisk vigtige Dyr.

Større og mindre Sten eller gamle Koralblokke, der ligger paa sandet Strand, skjuler ogsaa et rigt og interessant Dyreliv. Vælter man en saadan Blok, møder Øjet først et Virvar af tykke, glinsende sorte Slimbændler (Nemertiner), saa sammenfiltrede, at det synes umuligt, at de kan rede sig ud af hverandre. Tager man fat et Sted i Bundtet, kan man trække det ud i alenlange Traade, tyndere og tyndere — der synes hverken at være Begyndelse eller Ende paa dem, og de er næsten ikke til at faa af Fingrene igen, idet de afsondrer en sejt, klæbrig Slim. I Hullerne i Koralblokken sidder sorte, grønne, røde og graa Stangestjærner (Ophioderma, Ophiocoma o. a.); de trækker sig hastig saa langt ind i Hullerne som muligt, saa man kun kan faa fat i Armene, og trækker man i dem for at faa dem ud, smider de hellere Armene af, end de lader sig trække ud; især en smuk graa Art (Ophioneis reticulata) smider Armene af i Stumper og Stykker, saa snart man rører den, saa det kan være vanskeligt nok at faa et helt Eksempel opbevaret. En af disse Slangestjærner (Ophiactis) har den ejendommelige Vane at dele sig paa tværs midt over, hver Halvdel vokser da ud til et nyt, helt Individ. Nedgravede i Sandet under Koralblokken sidder nogle smaa, klare Søpølses, hvis Krophule er helt fuld af smaa Unger, og dybere nede i Sandet sidder en anden graa Søpølse-Art, ja endog et lille Søpindsvin (Echinoneus) lever helt nedgravet i Sandet paa saadanne Steder (jeg har dog ikke selv fundet det). Man opdager saa, efter at have gravet disse Dyr op, at Fingrene lugter stærkt af Jodoform. Det maa naturligvis være et af Dyrene, der frembringer denne Lugt, og man mistænker selvfølgelig straks den sorte Nemertin; men det er ikke den og heller ikke noget af de andre Dyr, vi har fundet. Der maa da være et Dyr, vi har overset, og under den næste Blok, vi vælter, finder vi det ogsaa: en blød, gul Orm, der sidder lodret i Sandet, med Hovedet nedad. Den er overordentlig skør og kun ved meget forsigtigt at grave dybt ned i nogen Afstand rundt omkring og saa lade Vandet skylle Sandet bort om den lykkes det at faa et nogenlunde helt Eksempel ud. Det er den mærkelige Balanoglossus, en af de interessanteste Ormeformer, der

eksisterer, slet ikke beslægtet med de almindelige Orme, men rimeligvis nærmest beslægtet med Søpunge og Hvirveldyr. Den lever paa lignende Maade som Regnormen, æder sig igennem Sandet, og hvad der findes deri af organiske Bestanddele optages da af Tarmen; store Hobe af det udstødte Sand, som dem Sandormen danner ved vore Kyster, vil man da ogsaa kunne finde i smaa rolige Pytter mellem Korallblokkene, hvor Bølgeslaget ikke naar ind og spreder Sandet ud igen. Ogsaa forskellige andre Orme findes her, især en ganske fin Art, der klæber Sandet sammen til tynde Rør; den sidder i stor Mængde sammen, saa dens Rør danner hele store, tætte Tuer. I smaa Pytter udenfor Korallblokkene, hvor Vandet er mere roligt, svømmer forskellige smukke Smaafisk om, og mellem Algerne paa Bunden kryber smaa Rejer, Søknælere (*Gonodactylus* Ørstedii) og smaa tornede Krabber (af Slægten *Mithrax*), der har Ryggen og Benene helt overvoksede af Alger, saa det er næsten umuligt at se dem — kun ved at føle sig for opdager man, at de sidder i Mængde imellem Algerne. Henover Plantedækket kryber langsomt en smuk, gulgraa, nøgen Snegl, omtrent af Størrelse som en knyttet Haand, med smukke mørke Pletter ligesom Øjne rundt om paa Kroppen, og med et Par store Hudlapper foldede op over Ryggen. Naturligvis griber man straks efter det smukke Dyr, men hurtig faar man Haanden til sig; idet man rører ved Dyret, udgyder det fra en Kirtel paa Rygsiden en mørk, rødviol Vædske, der farver Vandet stærkt rødt rundt om den. Dette mærkelige Dyr (*Aplysia* er dets videnskabelige Navn, „Sea-cow“ kaldes den af Fiskerne), der med sin temmelig store Kødmasse skulde synes at være en Lækkerbidsken for en Fisk, er paa passende Lokalteter meget almindeligt; utvivlsomt yder den røde Vædske da et udmærket Beskyttelsesmiddel, idet den skræmmer Fiskene, naar de vil gribe Dyret.

Det ovenfor omtalte aflange, sorte Søpindsvin, *Echinometra lucunter*, er meget almindeligt allevegne ved Kysterne paa lavt Vand (undtagen paa Sandbund); men helst holder det til, hvor gammel Koralkalk strækker sig ud i Søen, som det er Tilfældet flere Steder paa St. Croix, f. Eks. ved Long Point paa Sydsiden af Øen. Der frembyder sig her et meget ejendommeligt Syn; den hvide Bund er tæt besat med disse sorte Søpindsvin, der sidder i Huller, de har gnavet ned i Stenen med deres kraftige Tænder. Kalkbunden strækker sig temmelig langt ud i Vandet, i ganske ringe Dybde, og overalt er den tæt besat med Søpindsvin. Søen bryder ind derover, men Søpindsvinene sidder sikkert i deres Huller og holder sig fast baade med Sugefodderne og

ved at stemme de kraftige Pigge mod Væggene af deres Huller, saa fast, at det er saa at sige umuligt at faa dem ud af Hullerne uden at beskadige dem. Det synes gaadefuldt, hvad disse Masser af Søpindsvin kan leve af her paa den nøgne Kalksten; bryder man et Stykke af Bunden op, finder man kun nogle faa, smaa, skorpeformede Alger derpaa, foruden forskellige Dyreformer — smaa mærkelige flade, rødbrune Krabber (*Porcellana*), der øjeblikkelig lader deres forholdsvis store Klosakse i Stikken, hvis man forsøger at tage dem, og søger at redde sig ved hastig at kravle om paa Undersiden af Stenen, smaa røde Fisk (*Lepidogaster*), der holder sig fast paa Stenen ved Hjælp af en stor Sugeskive paa Bugen, forskellige borende Muslinger og Orme o. s. v. — men disse Dyr kan Søpindsvinene ikke faa fat i, og den Smule Skorpe-Alger kan absolut ikke afgive Næring nok for dem. Ved at undersøge deres Tarmindhold faar man Gaadens Løsning; de har alle Tarmen fuld af store Stumper af Alger, d. v. s. de lever af de løsrevne Alger, som Søen skyller ind over deres Opholdssted.

I alle tropiske Have spiller Korallerne en meget fremtrædende Rolle, og det gælder ogsaa i fuldt Maal for Farvandene omkring vore Øer, især omkring St. Croix. Langs Sydkysten strækker sig her et meget stort Korallrev, Long reef, der skærmer den lave, sandede Kyst mod det aabne Caribberhavs Vælde. Selv om Havet udenfor Revet er i hæftigt Oprør, er her indenfor Revet smult Vand, og de smaa Fartøjer, der sejler her, gaar da i Reglen indenfor Revet. Af særlig stor Betydning er det Rev, der lukker for Bugten ved Christiansted og gør denne Bugt til en udmærket Havn. I stille Vejr ser det ud, som om Bugten var ganske aaben ud imod Havet, men naar det blæser, ser man Søen brydes mod Korallrevet. En lang Skumstribе viser, hvor Revet gaar; indenfor er der smult Vand, selv om det blæser en Storm — en sikrere Havnemole kunde vanskelig tænkes.

Et herligt Syn er det at se Korallerne i Vandet, naar det er stille, og bedst at se dem gennem en Vandkikkert. Vældige Buske af den almindelige grenede Madrepor-Koral danner Hovedmassen af Revet; de er ensfarvet brune, og de enkelte Koraldyr er ganske smaa og uanselige. Imellem dem ses store, runde Blokke med dybe, uregelmæssige Furer, der i Reglen straalер i pragtfulde Farver, især grønt; de kaldes meget betegnende „Hjørnekoral“. Nogle ligner store, grønne Mostuer, andre har korte, tykke, fingerformede Grene, helt dækkede af de smukke, brune Stjærner af Koraldyrene; denne sidste Form (*Porites*) holder sig

altid paa Indersiden af Revet, hvor Vandet er smult. Mellem disse mere massive Koraller, som er de egentlige Revbyggere, vokser tætte Buske af Hornkoraller, der svajer yndefuldt i Vandet, og de ejendommelige flade, gule og violette Viftekoraller. Ogsaa forskellige smukke Alger vokser mellem Korallerne, men langt mere tiltrækkes Opmærksomheden af de Masser af sorte Søpindsvin (*Diadema antillarum*), der optager hver mere aaben Plet mellem Korallerne. Deres næsten fodlange, tynde, sorte Pigge er i en livlig roterende Bevægelse, og paa Skallen skinner himmelblaa Pletter smukt paa den sorte Bundfarve. Negrene er meget bange for disse Dyr; deres Pigge er nemlig overmaade spidse og skøre og kan bibringe temmelig farlige Saar. Prægtig farvede Smaafisk svømmer omkring mellem Korallerne, og en Mængde Snegle, Muslinger, Slangestjerner o. s. v. sidder paa Korallblokkene; det er meget fristende at stikke Haanden ned efter alle de mange Herligheder. Men det skal man ikke gøre; i Skjul mellem Korallblokkene sidder nemlig ofte store Havaal (Muræner) paa Lur, og det kan hændes, at en saadan farer ud og snapper om Haanden og saarer den alvorligt med sine kraftige Tænder.

Endnu et Dyr maa omtales som i høj Grad karakteristisk for Vestindiens Kyster, nemlig Pelikanen. Skøn er den ikke, og yndefuld saavist heller ikke; den er klodset og tung, og det mægtige Næb giver den et næsten latterligt Udseende. Man kan se dem i store Flokke sidde paa Klipperne ved Kysten, nogle endog oppe i Træerne, medens andre ligger paa Vandet nedenfor. Saa flyver en lidt op i Luften og styrter sig med skrævende Ben paa Hovedet ned i Vandet med aabent Næb. Den lukker hurtig Næbbet og trækker det sindigt op, saaledes at Vandet siver ud mellem Næbrandene og Fiskene, der var i det Vand, den gabede over, bliver tilbage; naar den har faaet Næbbet helt op af Vandet, løfter den det hurtig lige i Vejret og faar med et Kast Fiskene ned i Halsen. Saa flyver den igen et Par Favne tilvejs og styrter ned igen paa samme Maade. Men der er aabenbart for lidt at fiske efter, for de andre rører sig ikke for at tage Del i Fiskeriet. Men nu ses en lille Krusning paa Vandet længere ude; det er en Fiskestime, der nærmer sig. I et Nu er alle Pelikanerne oppe og ude over Fiskestimen, og fra alle de nærliggende Kyster samler de sig, saa der er helt tykt af dem. Alle styrter sig ned og flyver op for paany at styrte sig ned, saa hurtig de kan; det er et Virvar, som naar Maagerne fodres en Vinterdag her ved Søerne. — Ofte ser man Pelikanerne styrte sig ned midt imellem Korallerne, hvor

det knap synes muligt, at de kan undgaa at saare sig paa Koralgrenene, og man kan ikke andet end beundre den Sikkerhed, hvormed de forstaar at undgaa dem. Man fortæller dog, at det undertiden hænder, at de slaar sig ihjel. Man vil ogsaa have set en Pelikan faa Posen under Næbbet revet itu paa en Koral; det ulykkelige Dyr kunde da ingen Føde faa, skønt den fiskede og fiskede — alle Fiskene løb ud gennem Hullet i Posen —, indtil man var saa barmhjertig at skyde den.

En sand Pryd for Øerne er Tropikfuglen (*Phaëton*), som dog kun enkelte Steder, som paa Congo Cay, findes i større Antal; den er paa Størrelse som Hættemaagen, hvid med nogle sorte Striber (der er 2 Arter, lidt forskellige tegnede) og med et Par meget lange, spidse Fjer i Halen. Dens Skrig er skarpt og skærende, omtrent som Ternernes, men dens Flugt er hurtig og let, og de lange, hvide Halefjer giver den et forunderligt, jeg fristes til at sige ætherisk Præg. (Om det er af denne Grund, at den ene Art er bleven kaldt *Phaëton ætherius*, ved jeg ikke.) Den bygger sin Rede dybt inde i Klipperevner eller mellem de store løse Klippeblokke, helst paa de stejleste og mest utilgængelige Steder. Alligevel er det ikke saa faa Reder, Fiskerne plyndrer. Rederne er lette at finde, idet Fuglen udstøder en ejendommelig Knurren, naar man kommer i Nærheden; stikker man saa en Pind ind, bider Fuglen sig fast i den og lader sig trække ud — og dræbe. Kødet er ganske velsmagende. Heldigvis vil det næppe være muligt at udrydde den helt, idet en Del af Rederne er anbragte paa ganske utilgængelige Steder paa den stejle Klippevæg, som danner Nordsiden af Congo Cay. Men bedst vilde det være, om denne herlige Fugl blev fuldstændig fredet. Nogensomhelst økonomisk Betydning har den ikke, saa man behøver ikke af den Grund at nære Betænkelse ved at frede den — og kan man, uden at gaa nogens Interesser for nær, bevare en saa ejendommelig og smuk Fugl, bør man ubetinget gøre det. — Foruden Tropikfuglen findes ogsaa enkelte andre Maage-agtige Fugle, til Tider i store Kolonier, men da jeg ikke selv har set noget videre til dem, skal jeg ikke omtale dem nærmere. Kun maa jeg nævne, at ogsaa Fregatfuglen („hurricane bird“) jævnlig ses omkring vore Øer, især omkring Congo Cay, hvor den maaske bygger. Dens dybt kløftede Hale gør den meget let kendelig, ligesom den jo er berømt for sin vidunderlige, svævende Flugt.

At give en blot nogenlunde indgaaende Skildring af Plante- og Dyrelivet paa Havbunden i Farvandene omkring vore Øer vilde føre alt for vidt paa dette

Sted. Jeg maa indskrænke mig til nogle faa mere almindelige Bemærkninger derom. (Om de vestindiske Fiskerier vil der andetsteds¹⁾ fremkomme en Beretning.)

Det turde være en ret gængs Forestilling, at i de tropiske Have er Bunden paa de mindre Dybder overalt saa bevokset med Koraller, at al Undersøgelse af Dyrelivet paa Bunden bliver næsten umulig, fordi Fangstredskaberne ødelægges af Korallerne. Dette er dog ingenlunde Tilfældet; sikkert nok er det næsten umuligt at foretage saadanne Undersøgelser, hvor Korallerne vokser i større Mængde, men heldigvis er der betydelige Strækninger ogsaa paa lavere Vand, hvor de ikke findes. Ved St. Thomas og St. Jan findes Revkorallerne kun ganske tæt ved Kysten og paa en smal Stribe ude ved Skrænten ned imod det store Dyb mellem St. Thomas og St. Jan. Men iøvrigt er hele Farvandet rundt om disse Øer overmaade gunstigt for Undersøgelser; Bunden er ganske jævn Sand eller Græsbund, eller (paa den store Flade med c. 25—30 Fv. Dybde Nord for St. Thomas og formodentlig videre ud, Nord for de øvrige Jomfru-Øer) blød Dyndbund. Kun yderst sjælden har jeg i disse Farvande haft Vanskelighed ved at faa Redskaberne ind igen. Noget anderledes stiller det sig for St. Croix' Vedkommende. Her gaar det dybe Vand de fleste Steder ganske tæt ind til Kysten. Der er her næsten overalt kun en ganske smal Strækning med ren Sandbund og lavt Vand nærmest Kysten; derefter kommer et Bælte med Koraller ud til c. 20—25 Favne, og saa synker Bunden aldeles brat ned til c. 150 Fv., saaledes at her tæt udenfor Kysten staar en lodret Klippevæg paa over 100 Favnes Højde. Denne Klippevæg er utvivlsomt overordentlig rigt bevokset med alle mulige Dyr — Koraller, Svampe, Søiljer o. s. v., og Masser af Fisk holder til her (det saakaldte „Bankfiskeri“ foregaar netop lige paa denne Skrænt), men det er selvfølgelig forbundet med de allerstørste Vanskeligheder at faa fat i dem; Redskaberne bliver næsten altid hængende paa Klipperne — adskillige er de Redskaber, jeg har mistet eller faaet ødelagt her; men lykkes det engang imellem at faa Skraberens heldig op, er man temmelig sikker paa at gøre en herlig Fangst af interessante Dyreformer.

Medens det er et forholdsvis fattigt Dyreliv, der findes paa Sandbunden paa lavt Vand omkring St. Croix (dog bør det nævnes, at den store Snegl „Kongshell“ (*Strombus gigas*) lever i Mængde her og er Genstand for et ikke ubetydeligt Fiskeri; ogsaa Plantelivet er

forholdsvis rigt), saa er der overalt i Farvandet omkring St. Thomas og St. Jan et Dyreliv saa rigt og broget, som man venter det af et tropisk Hav. Lader man Skraberens slæbe hen over Bunden blot nogle faa Hundrede Alen, er man ret sikker paa at faa den op fyldt med en Mængde højest interessante og mærkelige Dyr og Planter. Snart er det bløde Hornkoraller, smukt grenede Buske eller lange, tynde, ugrenede Former, af de prægtigste Farver, røde, hvide, blaa, brune, ofte sammenvævede af slimede Svampe eller Kolonisøpunge, som igen er gennemvoksede af fine, grenede Goplepolyper, mellem hvis Grene Slangestjærner slynger deres piggede Arme. Snart er Skraberens fyldt med ejendommelige Søpindsvin (*Cidaris*) med korte tykke Pigge, der som Regel igen er overvoksede med Svampe og Mosdyr. Ved næste Skrabning lige i Nærheden faar vi Skraberens fyldt med store piggede Muslinger (*Spondylus*), ligeledes overvoksede med Svampe, Mosdyr, Søanemoner o. s. v., og mærkelige Sneglehuse (*Xenophora*) med en Mængde fremmede Legemer, Stene, Skaller, Svampe, fæstede til Skallen, saa det næsten ikke er til at se, at det er et Sneglehus; eller vi faar den maaske fyldt af mærkelige grønne Planter — store, runde flaskeformede Blærer (*Valonia*), den grove, penselformede *Penicillus* og de lange krybende Rodstokke af *Caulerpa* og midt imellem dem et Par store brune, kortpiggede Søpindsvin, Krabber af de mærkeligste Former, Slangestjærner, Snegle o. s. v., og ved at skraabe lidt længere borte faar vi op en Mængde prægtige Rødalger, tykke, koralagtige Buske, og fine, hullede hindeagtige Blade — eller vi faar Skraberens fyldt med ejendommelige uregelmæssige, rødlige Knolde, og koralformede Kalkalger. I en Del af disse Knolde kan man med nogen Vanskelighed erkende gamle Sneglehuse eller Skaller af Søpindsvin; det er Kalkalgerne, der i Forening med ejendommelige uregelmæssige, skorpeformede Ur dyr (Foraminiferer af Slægterne *Polytrema* og *Gypsina*) har overvokset dem saaledes og gjort dem næsten ukendelige i Form. — Der er i disse Farvande et saa rigt Dyr- og Planteliv, at det er et rent Eldorado for Naturforskeren. Især i de smalle Sunde mellem Smaaoerne, hvor der løber en temmelig stærk Strøm, er det en overvældende Rigdom af forskellige Organismer, man fanger ved blot at lade Skraberens gaa en kort Strækning over Bunden.

Endnu langt rigere er dog Dyrelivet paa de større Dybder. Amerikanerne har ved deres Undersøgelser her i Slutningen af forrige Aarhundrede, særlig med Damperen „Blake“, paavist en overordentlig stor Mængde Dyreformer af den allerstørste videnskabelige Interesse.

¹⁾ I „Atlanten“. 4. Aarg. 1907.

Alexander Agassiz nævner særlig Skrænten udfor Frederiksted (d. v. s. udenfor den oven omtalte lodrette Væg) som et af de allerrigeste Steder. Selv har jeg desværre kun faaet et ringe Indblik i al denne Rigdom, dels fordi det Fartøj, jeg havde til Raadighed, var for lille, til at jeg kunde udrette noget rigtigt dermed, og navnlig fordi det manglede Dampkraft. Blot en Motor paa nogle faa Hestes Kraft vilde have gjort Underværker; men den der engang har prøvet, hvad det vil sige at skrabe ved Hjælp af Haandkraft alene paa 3—400 Favnes Dybde, vil forstaa, at det er en temmelig umulig Opgave. Alligevel naaede jeg, takket være mit flinke og ufortrødne Mandskab, et forholdsvis godt Resultat af mit Arbejde der, og ikke faa af Dybets herlige Skatte bragtes for Dagens Lys. Langt mindre var Udbyttet af Skrabningerne paa det dybe Vand i Bugten ved Christianssted; der synes her at være et langt fattigere Dyreliv end paa tilsvarende Dybder udfor Frederikssted. — At give en mere indgaaende Skildring af Dybhavsfaunaen i disse Egne vilde føre alt for vidt; nogle enkelte Former har jeg omtalt og afbildet i den omtalte Artikel i „Det nye Aarhundrede“, til hvilken jeg maa nøjes med at henvise. Forhaabentlig faar jeg senere engang Lejlighed til at give en Fremstilling deraf, som nogenlunde lader denne overordentlig interessante Fauna vederfares Retfærdighed. —

I et Punkt maa det siges, at Farvandene omkring

vore vestindiske Øer fremviser en Mangel — nemlig i det Forhold, at Bunden helt rundt om baade St. Croix og Jomfru-Øerne falder aldeles stejlt ned fra c. 25—35 Fv. til c. 150 Fv. eller endnu langt mere. Det har vist sig andetsteds, at paa Dybder omkring 100 Fv. o. l. findes der en overordentlig rig Fauna, som skiller sig baade fra Kystfaunaen og Dybhavsfaunaen. Hele dette Bælte mangler saa at sige fuldstændig her ved vore vestindiske Øer. Til Gengæld gaar saa den egenlige Dybhavsfauna her ind til saa lavt Vand som c. 150 Fv. — (lige ind under Kystskrænten), saa den er her lettere tilgængelig end de fleste andre Steder.

At det af praktiske Hensyn, for Udviklingen af Fiskerierne, er nødvendigt, at der bliver oprettet en videnskabelig Station paa St. Thomas, vil andetsteds (i „Atlanten“) blive nærmere belyst; men ogsaa i videnskabelig Henseende vil en tilstrækkelig vel udrustet Station her blive af uvurderlig Betydning. Farvandet omkring vore Øer er fra Naturens Side lagt til Rette som et af de Steder, der er bedst egnede til Studiet af det tropiske Havs og de store Havdybs Naturforhold, der rummer saa mange Opgaver, hvis Løsning vil være af største Betydning, baade teoretisk og praktisk. Og det vilde ikke være saa helt uden Betydning for St. Thomas, om den blev et af Centrerne for Videnskaben.

Indtryk fra mine Rejser i Terekdistriktet og Nord-Kaukasus.

Kosakkernes, Kabardinernes og Osseternes Land.

Af

Ole Olufsen.

Fortættles.

Paa mine Rejser til Centralasien i 1896—99 passerede jeg gentagne Gange, under Farten igennem Rusland fra St. Petersborg, Kaukasuslandene; saaledes gik min Vej i Foraaret, April, 1896 fra Rostoff ved Don over Vladikaukas, herfra med den russiske Post over Kaukasus-Kæden til Tiflis, hvor jeg opholdt mig i længere Tid for at studere i det af Dr. Radde oprettede fortrinlige etnografiske Museum over Kaukasusfolkene. Derfra gik min Rejse over Baku, i hvilken By jeg

ofrede en Del Tid paa at sætte mig ind i Nafta- eller Petroleumsindustrien. Hjemkommen fra Centralasien paa den første Ekspedition, passerede jeg atter over Baku i December 1896, hvor jeg opholdt mig en Uges Tid, tog derefter atter til Tiflis for at studere i Museet og i selve Byen, der bogstavelig talt er et baade levende og dødt Museum for Kaukasus eller Kaukasien. I Slutningen af December tog jeg fra Tiflis, atter med Posten over Kaukasus-Kæden, hvor jeg som sædvanlig